Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Октябриин 1921 оной Хабриин 21-һээ гарана | № 204 (15527) | 1980 оной сентябриин 8, среда | Сэн 2 мүнгэн.

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛ—БҮГЭДЫН ХЭРЭГ

ҮҮТА ЛУГОВОДОЙ АМЖАЛТА

Сабартаа һайса үтэржүүлжэ, хэды дахин үһалгаан Хасууртын-Адагай сабланда ногооноймь ургаса ба хэзээнэйхиһээ һайн. Тиймэ муноо суута луговод Василий Иванович Шевченко хүтэлбэрилдэг хүсэд бэшьһожоруулагданхай звеномо һуринуудые жэрылсоможо байна. Һүүлэй мэдэр, тус звеногой гэшүүд 1 центнер үбһэ суглуулаа. Тыныь 2960 центнер юм. Үбһэшэд энэ даабаряа нэдүгүй дүүргэхээр хараалшарынь хадаа мүнөө гектар дунда эзэргээр 30 центнэр үбһэн абтана.

Михаил Шевченкын даажа абаһан сабшалангай ургаса хуряалгада звеногой гэшүүд аха дүү Василий, Демьян Мартыновууд, һүри сомодог Харитон Казазаев, Александр Мартынов, Леонид Бурдуковский, тармуршан Анатолий Хорошунов болон бусад онсо шалгараа. Мүнөө үбһэшэд хараалгаһан даабаряа үлүүлжэ, һайн шанартай тэжээл элбэгээр хуряахын түлөө бүхы хүсэзэ элсүүлэн ажаллана.

Ю. БАЗАРЖАПОВ.

Хори.

ХАЛАЙНЬ БҮТЭЭСЭ ДЭЭШЭЛНЭ

Зэрыш ногооной шэмэтэй-витаминтай гурилехэ-элжэ абаха худэлмэри-ҮРэй районой «Елани-» колхоздо эмхитэйгээр-лагдана. Афанасий Ми-вич Соковниковой хүтэл-лдаг АВМ агрегадай ху-ришэд мүнөө колхозойн-ладта 700 шахуу цент-ногооной гурил тушаа-байна.

Һаһаар энэ агрегат набша гаар, элдэб үрмэдэһэ, хайгаар ногооной гурил даг байһан юм. Тиин ай доннигой ургаса ху-, витаминтай тэжээл хэдэг болобо. Тобшол-доннік хэрэглэжэ захал-тус агрегадай бүтээсэ дээшэлжэ, продукциньшанаршье хараа байса һайжараа. Шэмэтэй тэжээл элбэгээр нөөсэлхэ ажалда таригдаһан доннік сабшадаг механизатор Иван Филатьев, худэлмэришэд Николай Ларионов, Виктор Попов, Александр Агафонов, тракторист Виктор Шиханов, оператор Георгий Истомин гэгшэд халаанайнгаа даабарине холо улүүлнэ.

Байгша ондо бүхыдөө 200 тонно ногооной витаминтай гурил гаргахаар хараалһан зорилгоёо сүм бэелүүлжэ, партийн ээлжээтэ съездые эрхим амжалтаар үгтахын түлөө агрегадай гэшүүд онсо оролдосотойгоор ажаллана.

Р. НОВОКРЕЩЕННЫХ,
колхозой парткомой секретарь.

ГЕОЛОГУУД ХАМҺАЛСАНА

Элэл бүри шефскэ туһаламжа үзүүлдэг Маловай партийн геологууд «Амалатский» совхоздо тэжээл бэлэдхэнэ. Средняя Талая гэжэ газа тубхинэйэн энэ звенодо долоон хүн ажаллаа-Үбһэшэд тэжээл бэлэдхэлгэдээ эртээнһээ тү-лэн тула июлийн 19-һөө эхилжэ, даалгагдаһан далангайнгаа ургаса хуряажа захалһан юм. Звеногой гэшүүд һарын туршада горитой үбһэ түлөө.

Үлэй үдэрнүүдтэ орохоо хура бороодо һаатаа. В. Тарасовай хүтэлбэрилдэг дурсагдагша горитой үбһэшэд трактор болон бусад машинада бүтээсэтэйгээр ашаглана. Ойрын үдэр-тэ Маловскын участогай хуулэмэришэд хагдаһан түсэбөө заабол дүүргэхээр шидэнэ-нт.

А. ЦЫРЕНОВ.

Энэ жэлдэ «Шергинский» соахозой тарялан ган гасуурта дайрагдажа, ургасань ехэнхидэ хосорһон байна. Тиигэбэшье бүлүүр станцяар үһалагдаһан сабшалан дээрэ, Сэлэнгэ мүрэнэй олтирог соогуур ногоон муу бэшээр ургаа. Совхозой худэлмэришэд ургаһан ногоое бүхыдэнь суглуулжа абахэ зорилго урдаа табяад, түрүүшын үдэрһөө эршэтэйгээр ажаллажа ороо һэн.

Үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Шергинскэ отделениинхид (эрхилэгшэнь А. Н. Кочетов) түрүүлжэ ябана. Эндэхи дүршэл ехэтэй луговод Василий Антонович Мордовской өөрынгөө ургуулһан сабшалан дээрэ оньһожоруулагдамал звено хүтэлбэрилжэ, 4200 центнер эрхим шанартай үбһэ хуряагаад, түсэбтэ даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Эдэнэр гектар бүриһөө 22,3 центнер үбһэ абаа.

Мүн Владимир Григорьевич Антиповай звено нёдондоной-хиһоо хоёр дахин ехэ үбһэ ургуулжа абаа гэхэ гү, али хамта 5200 центнер һүрилһэн байна.

Бүхыдөө энэ совхоздо 28 мянга гаран центнер үбһэн бэлэдхэгдээ гэхэ гү. али урда жэлэйхиһээ 1000 центнерээр ехэ болоно. Бэлэдхэгдэһэн үбһэнэйнь 18 мянган центнерынь малай үбэляөөндэ буулгагдаа. Урдань хуряагдадаг-гүй олтирог дээрэһээ энэ жэлдэ 4491 центнер үбһэ суглуулжа абаа.

Эдэ удэрнүүдтэ набтараар ургаһан таряае косилкаар сабшажа, үбһэшэлэн хуряана. 6-дахи отделениин 72 гектар иимэ тарялан дээрэһээ 456 центнер үбһэн һүрилэгдэһэн байна.

Совхозой отделенинүүдтэ сенаж, силос дараха, ногооной гурил гаргаха худэлмэри түлэг дундаа ябуулагдана. Мүнөө үедэ 575 тонно сенаж, 2153 тонно силос дарагдаад, 300 тонно ногооной гурил гаргагдаа.

5-дахи отделениие эрхилэгшэ Ц. Б. Батоев оньһожоруулагдамал 2-дохи отрядые хүтэлбэрилжэ, силос урагшатайгаар даража байна (2-дохи зураг). Мүнөө үедэ наран сэсэгэй ургаса зарим тэды һайжаржа, силос болгон дарагдана.

Алексей Дмитриевич Костриковой хүтэлбэрилдэг звено ногооной гурил гаргаха худэлмэридэ түрүүлжэ ябана. Эдэнэр торф малтажа абаһан газар дээрэ түрүүшынхээ таригдаһан ногоогоор гурил гаргажа захалаа. Иимэ намаглиг газарта таригдаһан ногоое силосэй комбайнаар хуряахань бэрхэтэй. Тиимэһээ эндэ совхозой эрхим механизатор, коммунис ажалай ударник, Сергей Алексеевич Семенов (1-дэхи зураг) табигдажа амжалтатайгаар худэлжэ байна. Тэрэнэй «КС-1,8» комбайнһаа гараһан ногоое дуршэл ехэтэй жолоошод Иван Радионович Шадрин, Николай Дмитриевич Быков гэгшэд һаздгүйгээр АВМ-дэ зөөнэ.

А. БОРИСОВ,
Н. ДРИГЕНОВЭЙ фотонууд.

Кабанскын район.

БҮХЫ АРГА ХЭРЭГЛЭГДЭНЭ

ТҮРҮҮ ЗВЕНОГОЙ ТУЙЛАЛТА

Үбһэ хуряалгаяа түргөөр, һайн шанартайгаар үнгэргэхын тула Мухар-Шэбэрэй районой «Путь Ленина» колхоздо оньһожоруулагдамал звенонууд олоор байгуулагдаһан юм. Тэдэнэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд һаяхан согсологдожо, Михаил Петрович Гороховскиин звено шалгарба. Тус звенодо долоон хүн ажалладаг юм. Тиинхэдэ үбһэ һүрилхэ, тармаха, бухаллаха түхеэрэлгэнүүдээр хүсэд хангагданхай долоон трактор тэдэнэртэ үгтэнхэй.

Һүүлэй дүнгөөр звеногой гэшүүд 246 гектар сабшалангай ногоо унагаажа, 210 гектарай үбһэ суглуулаа. Мүнөө эндэ 1900 центнер үбһэн сомогдонхой юм. Үбһэ хуряахын хажуугаар силосэй һургамалнууд сабшагдана. Энэ звено богонихон болзор соо 2545 центнер шэмэтэй тэжээл нухэ, траншейнуудтэ даража нөөсэлөөд байнхай.

Тодорхойлон хэлэбэл, набша намаа бэлэдхэжэ, витаминтай гурил гаргаха ажал һаадгүй үргэлжэлһөөр. Оньһожоруулагдамал звенонуудай гэшүүд АВМ агрегадта 2732 центнер набша намаа бэлэдхэжэ асараа юм.

В. ШИРДАРМАЕВ.

АСУУЛИИН МАЛШАД ҮБҺЭНДЭ

Аргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малшан коммунист Сыдых Хамнигаевич Бошиктуев 5 булоороө звено боложо, август һарын туршада 800 центнер үбһэ һүрилбэ. Тиихэдэ суута хошишон Дашадондогой Буодневич Сундуев энэ хугасаа соо 678 центнер сабшажа хуряаба. Малшан С. Х. Бошиктуевай бүлэ зураглаан доро толилбобди.

Эн һуурилһаа Баян гол зурыһан харгын зүүн гунжадые адуулдаг Бошиктуевай гүүрэг зунгуй байрладаг. Баяр-харгыгаар ябахадаа үбһэнэй хорёо соо олон асари ехэ һүрилгүдые холоһоо обёор. Эндэ лаб лэ үбһэ хүлөн оньһожоруулагдаһан байрланхай юм хэш. Энэбжэгэр һайхан соо-дые нимэ олоор нэгэ бодроообо гэгшэд. үбһэшэдтэй хөөрэлдэ-байна»—гэһэн юрэнэ ерэбэбди. Фер-маа хоншэн, үбһэшэд бөөе тармажа байгаа гү гэжэ бодоод, хо-оргуурнь ябажа, үндэр нотойл ажалша бэрхэ-эй зохёон табиһан со-дые шэртэн шэртэн ажа, холо ойгуур-на байһан хүнүудые албабди. Тиинһээр бай-нэгэ хүршэн гэрнэ Тэрээнһээ үбһэшэдэй ажаллажа байһыень ламнай:

— Үбһэшэдые гэжэ дэ-ай үгы, манай бүлынлаа адуулха зүүрааа, үбһэшэжэ хөөрэ-гэгшэл даа. Гэрэй эзэн эхнэртэйнь хөө-—гэжэ бидэндэ ду-

-арбан бухал һүүрилһаа ардан ехэ сомоо-р арбан ехэ сомоо-р булэ олон лэ шам-ха хүнүүдһээ бүрилэ-йгаа ёнотой гэжэ бо-ха болоһоор гэртэ оро-ходомнай, урин сэбэрхэн шарайтай эхэнэр хүндэмүүшээр үгтажа, һүүжа һониноо хөөрэхыемни үриба.

Гэрэй эзэн эхэнэр Зинаида Загдуевнатай ажал худэлмэри, мал адууһан, үбһэ хулһан тухай яралгүйхэн хөөрэлдэжэ, ханада үлгөөтэй байһан гэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай мэдэсэхэн Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой правленниин, парткомой ээлжээтэ «Дайшалхы хүүдаһанүүдые» иранабди. «Августын 25-най байдаараа колхозоо соогоо А. Р. Гармаевай оньһожоруулагдамал звено малшад С. Х. Бошиктуев, Д-Н. Б. Сундуев гэгшэд үбһэ хуряалгадаа туруулжэ ябана. А. Гармаевай звеногойхил 5500 центнер үбһэ һүрилөө. С. Х. Бошиктуев гэр булөөрөө 706 центнер үбһэ хорёодоо оруулжа сомонхой. Социалис мүрысөөнэй табан хоногой дүнгөөр С. Х. Бошиктуевта 50 тухэригэй мүнгэн шан олгохо»,—гэзэ нэгэ хүүдаһан дээрэнь аржыса бэшээтэй байба.

— Бидэ симментал үүлтэрэй гунжадые харуулжа-лжа, үшэн болохо хаһаань һуһаалиин комплексдо тушаадаг ажалтай зомби. Малшад хадаа ажалтаа эзэн ёноор эрхилхэ һайн дүнгүүдые түйлахын түлөө малаа шанартай тэжээлээр хангаха гэжэ оролдоголоол болодог. Жэл бүри 150—200 шэнэ гунжадые абажа адуулнабди. Энэ ажалда гэр булөөрөө 1974 онһоо оронхойбди. Ехэ харюусалгыень мэдэржэ худэлхэдэ, ажал барагдаха бэшэ ха юм даа,—гэжэ Зинаида Загдуевна даруулгаар хөөрэнэ.

Үбһэшэдтэ хүрэхэ харгы заажа үгэнгөө би таанадтай ошолдоод ерэһүү гэзэ, гэрэй эзэн эхэнэрэй хэлэхэдэ, бултадаа газаашаа гарахадамнай, хоёр мориндо косилка хүллэһэн хүнэй холоһоо ерэжэ ябахань харагдаба.

— Баабаймнай сайлахаяа ерэжэ ябана ха юм, басагадынь тармажа байгаал ёнотой даа,—гэзэ. Зинаида Загдуевна шүүлжа байһан самовараа улхалаад абаха юм.

Уданшьегүй косилканшан отогтоо дүтэлжэ, мориндоо мулталадаг, ногоондо табиба. Зунай наранда, талын һэбшээ һалхинда хүрин хара болоһон шарайтай, хүдэлсэ, малгаарнь таахада намдуухан зантай хүнтэй танилсажа, хөөрэлдөөгөө эхилбэбди.

Сыдых Хамнигаевичай «үбһэшэдэй бригада» найман хүнһөө бүриндэһэн, августын нэгэнһээ үбһэндөө орохоо байба.

— Найман хүн гэхэдэм, ямар олон хүн аад, нимэ бага үбһэ сабшаба гээшэб гэжэ бү гайхаарайт. Малаа ээлжээгээр адуулжа байгаад, үбһөө сабшанабди. Манай бригадада Зинаида бидэ ёнёрһоо гална, багшаарай институлта һурадаг Валя, худөө ажахын институдта һурадаг Вера, медучилищиин студентка Вика, юһэдэхи классай һурагша Надя, долоотойхон Жаргалма басагадшай элэбхитэйгээр хабаададаг. Малаа адуулха, үбһээ сабшаха, тармаха, бухал шэрэхэ худэлмэрэй өөнэд хоорондоо хэлсэжэ, уридшалан баталһан графигай ёнёор бүтээдэг зон юм. Гэр байраяа эрхэ монсуудай, булсагархан хубүүн Баяртамнай харадаг даа,—гээд. Сыдых жэлтэй болоһон хубүүгээ эрхэлүүлэн таалана.

Августын 28-най байдалаар Сыдых Бошиктуевай бүлэ бухыдөө 800 центнер үбһэ һүрилөөд байгаа. Тэдэ энэ бухы үбһэниинь гүүртыгнээ хорёо соо асарагдаһан байха юм. Энэ газарта 5-6 жэлэй саанахана оройдоол 100 шахуу центнер үбһэн абтадаг байгаа. Һүүлэй жэлнүүдтэ тэдэнэр хоёр дахин үбһэнэйнгөө хорёо үргэдхэхэ баатай болоһон гэлсэдэг. Малшад бухэли жэлдээ энэ сабшалан дээрээ хэмжээгүй гэхээршье ехэ ажал худэлмэри хэдэг. үбэлдөө шаргаяа сартаа оруулаад, шэбхээ зөөхэ. Онёо голһоо ханааб һубагчуудые татажа, эртэ хабартаа, удаань ногооной түлэг үргажа байхада үһалаа, тичхэлэ малайнгаа байрада дэбдихэ хохироо соможо татаад, үлэһэн шэбхээ үтэг болгожо тараяха гэхэ мэтэ нилээд ехэ ажалтай. Бухыдөө сабшалангайнь талмай 35 шахуу гектар болодог юм. Тодорхойлон тоолоходо, мүнөө үеын ган гасуртай һүн гектарай дунда зэргээр 22-23 центнер үбһэн абтаба. Үбэлдөө Бошиктуевтан үргэн ехэ талмайда тошо хэлядаг, үһанай урасхал шэглүүлһэн даамбанчудынь шэбхээр хэдэг байна. Үшэр болоходоо, мунхэ мульһэтэй хурьһэ соо урэмдэһэн гунзэгы худагай үһа булэжэ, сабшаландаа тараяха гэгшэ мүн лэ ехэ тухашаруу, хүнгэн бэшэ хэрэг. Энэ худагай үһа булэсүүлжэ, үбэлдөө элдэб холимог тэжээлтэй бурдууг уулгахада, гунжад түргэн тэбээржэ, бэсэ хүсэдэг гэжэ малшан Бошиктуев хөөрэнэ.

— Тэд сабшаһан үбһэнтнай малдаанай хүрэлдэг гү?—гэжэ асуухада:

— Зарим жэлдэ хүр үбһэтэй гарадагбди. ехэнхидээ манай үбһэнһөө ондоо гүүртэ, фермэнүүдтэ абаашадаг юм,—гэжэ Сыдых Бошиктуев хөөрэнэ.

Сабшалангаа үһалха, үтэгжүүлхэдээ Сыдых Хамнигаевич Уланхаанай луговод Д-Н. Ухиновай, Хорнин районой хонишон К. М. Тангановай болон бусадай дүй дүршэл халан абахые оролдолог, тэдэнэр тухай хэблэлдэ гараһан мэдээсэлнүүдээр һонирходог.

...Сайгаа үһанай һүүлээр Сыдых Хамнигаевич Зинаида Загдуевна хоёр үбһэнэйнгөө хорёо соо сомоонуудаа шэнээр нюруулха ажалаа эхилбэ. Сыдых Бошиктуевай ута модон асаар үбһэ өөдэнь ургэхэдэнь, дээрэһээнь Зинаида Загдуевна торшиһогүй бархээр толожо абаад, ута һайхан сомоонуудаа хуран гоёор түмбысэ зохёохонь холоһоо эли харгдана. Эгэшэнэрэйнгээ болхоохон бухалнуудые долоотойхон Жаргалма сагаан морёо шабхуурдан шэрэжэ, эхэ, эсэгынгээ ажал һаатуулхагүйе оролдоно.

Ажалша хүнүүдэй абьяастай худэлмэри харахадаа, урматайл байдаг гэгшэ ябаба. Асуули нютагта ажаһуудаг, ажал худэлмэрээ жаргал болгожо шадаһан Бошиктуевтанай бүлэдэ, бэрхэ басагадтань шэнэ-шэнэ амжалта хүсөөд, тэдэнэй эбтэй эетэй ажал худэлмэрини эршэтэйдэ сэдьхэлээ ханаажа, холын харгыда гараһанаа мэдүүлхэ хүсэлэнтэйб.

Р. БАЙРОВ.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

ГАЙХАМШАГТА ҺАЙНДЭР

Вьетнамай Социалис Республикын ажалшад национальна һайндэрөө—Зүүн-Урда Азида худэлмэришэн-тарялашанай түрүүшын гүрэнэй байгуулагдаһар 35 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байна. 1945 оной Августын революциин болоһоной һүүлээр вьетнам арад ажабайдалай бүхы һалбаринуудта горитой ехэ амжалта түйлаа гэжэ энэ гайхамшагта һайндэртэ, советвьетнам хани барисаанай һарын манай орон дотор нэгэдэлгэдэ зорюулагдаһан Москвагай олониитын түлөөлэгшэдэй баярай суглаан дээрэ хэлэгдэнэ. Суглаан сентябриин 1-дэ Союзуудай байшангай Колонно зал соо болобо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. С. Горбачев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгих болон бүсад түсхай туһаалтай президиумдэ һуугаа. КПВ-гэй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, СРВ-гэй правительствын дээдэ ба түсхай дунда һуралсалай министр Нгуен Динь Ты түрүүтэй Вьетнам-совет хани барисаанай бүлгэмэй делегаци. СРВ-гэй хэрэгүүдые СССР-тэ саг зуура түлөөлхэ эрилгэмжэтэ Та Хыу Кань энэдэ байлсаба.

Совет болон вьетнам арадуудай аха дүү ёһоной холбоо барисаан тухай хэлэхэдээ, энэ холбоон хамтын ашатуһада, үг зорилгонуудта, марксистско-ленинскэ һургаалда үнэн сэхэ байлгада үндэһэлнэ гэжэ элидхэлшэ—СССР-эй министр Е. А. Козловский тэмдэглээ. Советскэ Союзай ба Вьетнамай Коммунис партинуд, нухэд Л. И. Брежнев болон Ле Зуан түрүүтэй эдэнэй Центральна Комитедүүд манай оронуудай хоорондохи холбоо барисаае улам бата бэхи болгохо шэглүүлхы, эмхидхэхы хүсэн болоно.

Нгуен Динь Ты үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлбэ:

— Вьетнамай революциин бүхы илалтануд Агуухэ Октябриһаа эшэ үндэһэтэй, пролетарска интернационализмын үндэр суртал болоноор, СССР-эй, аха дүү бүсад социалис оронуудай туһаламжа болон дэмжэлгээр нэбтэрэнхэй гэжэ манай арад һайн ойлгоно. СРВ-гэй ажалшан СССР-тэй хани барисаагаа хүндэлдэг. Советскэ Союзтэй һаналаа нэгэдэхэ гээшэ Вьетнамай революциин залан сэхэ хараа шэглэл болоно гэжэ тоолодог. Аха дүү хоёр ороной хоорондохи али бүхы харилсаа холбоое баяжуулһан бэхижүүлһэн нухэд Ле Зуан болон Л. И. Брежневэй июльдэ хэһэн үүдэлгын дүнгүүдээр түнзэгы сельхэлһээ урмашан баяснхайбши гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ.

(ТАСС).

Амар мэндэ, һургуули!

Һайн һайхан заншалай ёһоор, сентябриин 1-нэй үдэр 40 миллион шахуу совет һурагшадта эрдэм ухаа шүдалха баярта һайндэр болонхой. «Эрдэм, техникын хүргэлтэ дэбжэлтын эрилтэнүүдтэй, ажалшадай соёлой-техническэ ба эрдэм мэдэсын хэмжээе хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ, дүршэл шадабаритай худэлмэришэд болон мэргэжэлтэдые һурган бэлдэглые һайжаруулха зорилгонуудтай зохилдуулан, арадай гэгээрэлые саашань хүргөөхэ», — гэжэ КПСС-эй XXV съездын шиидэбэринүүд дотор бэшэгдэнхэй. Гүрэн түрын удха шанартай энэ зорилгын ямараар бэелүүлэгдэжэ байһан тухай, һураалсалай шэнэ жэлэй һайн шэнжэнүүд тухай ТАСС-ай корреспондент иигэжэ хөөрэнэ.

СЕВЕРОБАЙКАЛЬСК (Буряадэй АССР). Заншалай ёһоор, Буряадай АССР-эй Хойто-Байгалай районой һургуулинуудта БАМ-ай Баруун участогай түрүү барилгашад түрүүшын хэшээл үнэгэгдэг заншалтай юм. Табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь үрид дүүргэһэн коллективүүдэйнгээ ажалай амжалта туйлалтануд тухай эдэнэр һуралцадта хөөрэбэ.

Барилгашад үшөө нэгэ ёһо заншалаа хазагайруулаагүй — тэдэ шэнэ һуургуулинуудые барина. ашаглалгада оруулан. һуралсалай шэнэ жэлые тэмдэглэдэг. Солнечно, Таксимо, Янчукан гэжэ һая байгуулагдаһан һуурин тосхонуудта ухжам, һаруул һуургуулиин байшангууд баригдаһан байна.

Тиигэжэ мүнөө харгы замай Буряадай участогта 20-ёод шахуу дунда, найман жэлэй ба эхин һуургуулинуудыг нэгэдэлэ. 5.5 мянга шахуу һуралцад партануудта һууба. Онсо шэнжэнь юуб гэхэдэ, зургаан жэлэй урда тэр районой бүхы хүн зоной тоо эды шэнээн байһан юм

(ТАСС).

ГАБШАГАЙ АЖАЛАА—ЭХЭ ОРОНДОО!

Казахай ССР-эй болон Казахстанай Компартиин байгуулагдаһаар 60 жилэй ойдо зориулагдаһан баярай суглаан дээрэ Л. И. Брежневэй үгэ хэлэгшэ нислэл — Алма-Ата хотодо үнгэргэгдэһэн баярай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нухэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые ороноймнай үргэн олониитэдэ халуунаар һайшаан дэмжэжэ байна.

МАШИНА БҮТЭЭГШЭДЭЙ ХАРЮУ

«Түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлые үйлэдбэриин бүхы участогуудта шэнэ түйлалтануудаар түгэсхэхэбди!» —гэһэн үрэа доро манай заводой худэлмэришэд болон инженернүүд, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүд габшагайгаар ажаллана. Энэнь ороной партийна организациинуудта үнгэргэгдэхээ байһан тоссото һунгалтын суглааануудай урда тэр болоһоониинь онсо удха шанартайл.

Казахэй ССР-эй ба Казахстанай Компартиин 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан дээрэ Л. И. Брежнев үгэ хэлэхэдээ, энэ политическэ кампаниин шухала удха шанартай байһые тэмдэглээ. Тоосоото һунгалтын суглааануудые. КПСС-эй XXVI съездые үйлэдбэриин амжалтануудаар үгтаха талаар заводой коллективэй хүсэлэл оролдолгонуудыг шэглүүлэгдэнхэй.

Съездын хүндэлэлдэ машина бүтээгшэд дээшэлүүлэгдэһэн социалис үялгануудые абаа: табан жэлэй түсэбые болзорһоонь үрид дүүргэхэ, жэлэй даабариһаа гадуур арадай хэрэглэмжын 40 мянган тухэригэй эд бараа гаргаха: үралан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгэ һээ 200 мянга гаран тухэригэй алмалта арьбалалта хэхэ.

1981 оной хоёр һарын үйлэдбэриин программые КПСС-эй XXVI съездын нэгэдэтэр дүүргэхые шиидэһэн партбюрогой гэшүүн Н. Телегинэй үүсхэлые олонхид дэмжээ.

В. БОЛДАРЕВ,
Москвадахи М. И. Калининай нэрэмжэтэ машина бүтээлгын заводой партбюрогой секретарь.

ШАХТЕРНУУДАЙ ХАРАА ТҮСЭБҮҮД

Калийна үтэгжүүлгэнүүдые Эхэ орондоо ехэзэр үгэхэ гээшэ манай коллективэй арбадахи табан жэлдэ бэелүүлхэ гол зорилго болоно. Эгээл нимэһээ бидэ, шахтернууд, Алма-Атада нухэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ дотор табигдаһан худөө ажахын аша үрые саашадань дээшэлүүлхэ захяа заабаринуудые тодорхой хүтэлбэри болгожо абаһан байнабди.

Бригада халаанайнгаа даабарине амжалтатайгаар дүүргэнэ. Нэгэ нэгэеэ һэлгэжэ ажалладаг дээрэһээ худэлмэриин һайн эршэ ханганабди. Бухы худэлмэрилэгшэд зahабарилагшын мэргэжэл шудаланхай. Энэнь оньһон техникын һаатан зогсолгые эли бодо хороогоо.

Уралан нарижуулгын хэдэн дурадхал оруулгадаһан байна. Түсэбтэ табан жэлэй эхиньһээ хойшо даабариһаа гадуур 90 мянга шахуу тонно сильвинит олзоборилбо.

КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ коллектив табан жэлэйнгээ даабарине ноябриин 7 болотор дүүргэхээр хараалба. «Белорускалий» нэгэдэлэй бусад коллективүүд дүүрэн хүсөөрөө ажаллана.

А. Т. КЛИМЕНКОВ,
«Белорускалий» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй комбайнай бригадын бригадир, СССР-эй Верховно Советэй депутат.

Солигорск,
Минскэ область.

ТАРЯАН—МАНАЙ БАЯЛИГ

Алма-Атада болоһон баярай суглаан дээрэ нухэр Л. И. Брежневэй үгэ хэлэхэдээ, Казахстанай тарялашадта үгэһэн захяа заабаринууд, дурадхалнууд бидэнэртэ, оренбургынхидта, сэхэ хабаатай.

25 жэлэй урда тэр областиин зүүн районуудта 1 миллион шахуу гектарай шэнэ, боро газар хахалагдаа һэн. Мүнөө Оренбургын область Россин ороохо таряа ехэзэр ургуулдаг газар нютагуудай нэгэниинь болонхой.

Эдэ жэлнүүдтэ бидэ ехэ юумэндэ һураабди. Ажахынуудта газар тарялангай үрэһэ хамгаалха гурим нэбтэрүүлэгдээ. Тэрэ яһала һайн ургаса абаха арга олгоно.

Гэбэшье саашадаа улам эршэмтэйгээр дабшаха хэрэгтэй гэжэ һайн ойлгонобди. Тарялашадай арга боломожонууд ехэ. Энэ тэрэ ажахыда алли эрхэ байдалда ургасань тад ондоо байдаг. Бухы дээрэнь район гү, али область дотор абажа харабал, тэрээнһээ уламжалан айхабтар ехэ ороохо тарялан гэгдэнэ бшуу. Гэгдэнги ажахынууд яагаад түрүү коллективүүдые хүсэхэ ёнотойб? Нэн түрүүн агротехникэ нариналр сахиха, механизаторнуудай, бухы тарялашадай мэргэжэл шадабарине дээшэлүүлхэ, гурим журамыень һайжаруулха шухала. Бусадшье арга боломожонууд бии. Агрономуудүүсхэл элэбхи ехэзэр гаргажа, ороохо таряа үйлэдбэрилхэ мэтын шухала участогай түлөө харюусалгатай байһанаа мэдэрхэ зэргэтэй. Тиигэбэл хүдөөгэй ажалшадай урда партиин табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар, хурдан түргэнөөр шидхэжэ шадаха байнабди.

И. АНТОНЕНКО,
«Комсомольский» совхозой агрономом.

Адамовка,
Оренбургын область.

(ТАСС).

СЪЕЗДҺЭЭ СЪЕЗД ХҮРЭТЭР

АЖАЛАЙ ЭМХИДХЭЛ ҺАЙЖАРУУЛҺАНАЙ АША ҮРЭ

Арбадахи табан жэлэй эхилхэһээ хойшо худее ажахын үйлэдбэридэ таатай һайн уларилтай жэл манай нютагта үзэгдөөгүй. Жэл ерэхэ бүри ган гасуур улам шангадажа, энэ жэлдэ бүришье бэрхэшээлтэй байдал тохёолдуулаа.

Тиигэбэшье парти, правительствын талаһаа ехэ анхарал, туһаламжын табигдаһанай, колхоз болон совхозуудые хүсэтэ техникээр хангаха хэмжээнүүдэй абтаһанай, мүн колхозой үйлэдбэриин эмхидхэлые хүбилгаһанай, нарижуулан һайжаруулһанай, колхознигуудай ушар ёһо ойлгожо ажаллаһанай ашаар манай колхозой экономжо нилээд бэхижэһэн, өөдэлһэн байха юм.

КПСС-эй XXV съездын, мүн КПСС-эй ЦК-гай июлиин (1978 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, колхозой правлени, партком үйлэдбэриингөө ашаг үрэ, худэлмэриин шанар дээшэлүүлхэ хэрэгтэй гол анхаралаа хандуулһан байна. Колхозойнгоо үйлэдбэриин хүбинуудые томодохо, тусхай шэглэлтэй болгохо, худее ажахын эрдэмэй болон түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые хэрэглэхэ талаар нилээд юумэн хэгдээ гээшэ.

Колхознай ажахыгаа цехэй гуримаар хүтэлбэрилдэг, үйлэдбэриин хүбинуудай хоорондохи харилсаанда чек хэрэглэдэг болонхой. Тиигэжэ мал ажалдамнай 2 цех байгуулагданхай. Нэгэниинь хонин ажалаар, нүгөөдэнь эбэртэ бодо мал үсхэбэрилгөөр. Хоёрдохи цехтэ мүн гахайн, адуу мориной фермэнүүд ороно.

Хонин ажалаймнай цех хоёр томо бригада боложо хүбаарилагданхай. Тус бүридэнь 15 мянгаад хонид харууһалагдана. Эбэртэ бодо малай цехтэ һу һаалиин 3 комплекс, мүн тугал, буруу түлжүүлхэ, үхэр шахан таргалуулха комплекс ороно. Мал ажалай цехүүдые ахамад мэргэжэлтэд, фермэ, бригадануудые бусад мэргэжэлтэд хүтэлбэрилнэ. Тиигэжэ мал ажалай мэргэжэлтэд үйлэдбэридэ дүтэ боложо, тэндэхи ажал эмхидхэхэ талаар ёһотой технологуудай уялгаяа дүүргэхэ арга тай болоһон байха юм. Юуб гэхэдэ, урдань энэ хэрэгые отделенинүудые эрхилэгшэд, тусхай мэргэжэлгүй практигууд ударидажа байна. Чек хэрэглэжэ тоосодог болоходоо, ажахын тоосоондо оруулагдаһан коллективүүдэй хэһэн гаргашань нариналр бүридхэгдэдэг болоһон байна. Тиимэһээ коллектив, хүн бүхэн тогтоогдоһон лимидһээ үлүү мүнгэ, зөөри гаргашалгаа бшуу. Зүгөөр отделенинүудые эрхилэгшэдэй мэдэлдэ зооветеринарна мэргэжэлтэд үгтэдэг байгаа һааб даа. Отделениие хэды бэрхэ хүнүүд эрхилжэ байгаашье һаа, мэргэжэлтэдээ зүбөөр хүдэлгэжэ шададаггүй, тэдэнэрэй эдэбхи үүсхэд олон ушарта дэмжэгдэдэггүй байдаг һэн. Мүнөө тиимэ арсалдаан гарахаяа болёо, мэргэжэлтэд тусхай һалбариин түлөө бэеэрээ харюусаха болонхой.

Тэрэшэлэн газар таряалангай һалбарида хоёр цех эмхидхэгдэнхэй. Нэгэ цехтэ үрэһэ хүрэнгэ болон худалдагдаха таряан үйлэдбэрилэгдэнэ. Тэрээндэ мүн паар бэлдэхэ хэрэг даалгагданхай. Хоёрдохи цех тэжээл үйлэдбэрилхэ гол зорилготой. Тэрэ таряалан дээрэ тэжээлэй ургамалнуудые ургуулжа, сабшалан һайжаруулжа, тэжээл бэлдэхэ үялгатай юм. Түрүүшын цех дотор таряанай үрэһэ үйлэдбэрилхэ, паар бэлдэхэ тусхай звеноууд худэлнэ. Нүгөөдэ цехтэ силосэй, сенажай ногоо ургуулхэ луговодуудай звеноууд ородог. Эдэ цехүүдые агрономууд хүтэлбэрилнэ.

1977 онһоо захалжа, колхозой гүүртэ, отарануудай, звено болон бригадануудай хоорондохи харилсаанда чек хэрэглэдэг болоо һэмди. Эндэ манай ахамад экономист Нелля Цыденовна Санжиева ехэ эдэбхи оролдоло гаргаһан хагүй гэжэ оролдодог болоо. Жэшээнь, отарада үбһэ, тэжээл асархадань, заабол хэмжэжэ, шэгнэжэ абаад, чек дээрэ гараа табина. Энэ ушарта гүүртэ, отарануудта үлүү гаргаша тохогдохёо болёо бшуу. Тиигэжэ гаргашын лимидээр тогтоогдоһон мүнгэ, зөөриеэ алмадаг колхознигууд, коллективүүд жэл ерэхэ бүри олошорно. Жэшээнь, 1977—1978 онуудта гаргашада хараалагдаһан мүнгэ, зөөриеэ хонишодой 24 бригада алмажа гараа һэн. 1978—1979 онуудта тиимэ бриганануудай тоо 36-да хүрэһэн байна. Автомашинын жолоошодые абажа харабал, 1977 ондо гаргашаяа 5 жолоошон алмаһан байгаа һаа, хойто жэлынь—12, нёдондо—18 жолоошон алмажа гараа. Иимэрхүүгээр баһал механизаторнуудай ажалладаг болонхой.

Хүнүүдэй, коллективүүдэй үйлэдбэри дээрэ хэһэн гаргашые чек хэрэглэн, нариналр бүридхэхэ зуураа, тэрэнэй дүнгүүдые үйлэдбэриин зүблөөн, суглаанууд дээрэ хэлсэдэг, алмалта, арьбалалта хэгшэдые материальна талаар урмашуулдаг, үлүү гаргаша хэгшэдһээ мүнгыень даража абаха гэхэ мэтэ хэмжээнүүд абтадаг, ойлгууламжын худэлмэри оролдосотойгоор ябуулагдадаг.

Һүүлэй жэлнүүдтэ хүрьһэ хамгаалха агротехникэ ургөөр хэрэглэгдэнэ, сенажда орохо ургамалнуудай тариланда тусхай бригада, звено эмхидхээд, ямар болзорто тэрэниие хэжэ дүүргэхэб, ямар түлбэри ба шан абахаб гэһэн договор баталдаг болоообди. Иимэ договорнуудые паар хахалагдаха газар дээрэ наг шэбхэ зөөхэ, сенаж, силос дараха бриганануудтай колхозой правлени баталһан байна. Энэ энэ аша үрэ ехэтэй байһаниинь элэр харагдана. Жэшээнь, нёдондо тиимэ договороор худэлһэн бригада сүүдхэдэ дунда зэргээр 500 тонно сенаж, силос дарадаг байгаа. 1500 тонно ородог траншейе гурбан удэртэ тэжээлээр дүүргэдэг һэн.

Тэжээлэй шанар дээшэлүүлхэ асуудалда ехэ анхарал табигдана. Сенаж, силос дарахадаа, химическэ зүйлнүүдые нэмэлсэнэбди. Малшаднай иимэ шанаржуулагдаһан шэмэтэ тэжээлые ехээр сэгнэдэг болонхой.

Үнгэрһэн хүндэ хүшэр үбэлжэлгын үедэ 300-гаад тонно нарһанай шэлбүүһэ, тэрэнэй гурил хэрэглэгдэһэн байна. Адууһа малда үгтэхэ тэжээлые уридшолон буйлуулха цехүүд, түхеэрэлгэнүүд худэлгэгдэдэг болоо.

Эдэ жэлнүүдтэ гүрэндэ тушаагдаха мал бэлшэн, шахан таргалуулагдана. Нёдондо турүушынхээ эрэ хурьгадые түргэн зуура шахан таргалуулжа, гүрэндэ худалдаа һэмди. Бухыдее дунда зэргээр 17 килограмм шэгнүүртэй 1000 хурьган майн эхээр шахан таргалуулагдажа захалһан юм. Тэдэ октябрь һарада тус бүреэ 36 килограммтайгаар бэлдхэлэй пунктда тушаагдаа һэн. Тиигэжэ хурьган бүхэннөө ажахыда 65 түхэриг сэбэр олзо оруулагдаһан байна.

Иигэжэ колхозой үйлэдбэри эрхилэлгые нарижуулан һайжаруулһанай, экономическа худэлмэри тодорхойгоор ябуулдаг болоһоной, мүн эрдэмэй, түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые үйлэдбэридее хэрэглэдэг болоһоной ашаар абтаһан продукциин хэмжээн дэшэлжэ, тэрэнэй өөрынь үнэ сэн хямдаржа, колхозай нёдондо жэлые 122 мянган түхэриг сэбэр олзотойгоор дүүргээ һэн. Тэдэ үнгэрөөшэ жэл баһал ган гасууртай байгаа һэм шуу даа.

Эдэ бүгэдые тоо, баримтануудаар тодорхойлходо иимэ байна. Арбадахи табан жэлэй үнгэрһэн дүрбэн жэлдэ үнеэн бүриһее һаагдадаг һүнэй хэмжээн 1640 килограммһаа 1944 килограммда хүргэгдее. 1976 ондо хонин бүриһее 3 килограмм нооһон абтаһан байбал, тэрэ нёдондо 3,7 килограммда хүргэгдее һэн. Нэгэ доро гүрэндэ худалдагдадаг продукциин шанар дээшэлээ. Хэрбээ 1976 ондо гүрэндэ тушаагдаһан һүнэй миил 2 процентнь 1-дэхи сортын байгаа һаа, 1979 ондо тэрэ 89 процент болоһон жэшээтэй.

Мүн тугал, буруунуудые түргэн зуура түлжүүлдэг, үхэрнүүдые шахан таргалуулдаг болоһоной ашаар гүрэндэ тарган, хүндэ шэгнүүртэй мал худалдагдана. Нёдондо иимэ мал тушаажа, колхознай 30 мянган түхэриг 15 мүнгэтэ байгаа һаа, тэрэ нёдондо 29 түхэриг 48 мүнгэндэ ороо. Тиин һүн гүрэндэ центнерэй 31 түхэриг 58 мүнгөөр тушаагдаһан байха юм. Тиигэжэ пу үйлэдбэрилгэ нёдондо олзотой болоо гээшэ. Тэрэшэлэн эбэртэ бодо малай шэгнүүрэй нэмэлтын центнер бүхэнэй үнэ сэн дүрбэн жэлэй урда тэ 187 түхэриг 5 мүнгэтэ байбал, үнгэрһэн жэлдэ 115 түхэриг 93 мүнгэтэ болоо. Нооһоной центнер бүхэниинь 637 түхэриг 96 мүнгэтэ байһанаа 566 түхэриг 30 мүнгэндэ ороо һэн. Нёдондо гүрэндэ худалдагдаһан нооһоной центнер бүхэниинь 838 түхэриг 73 мүнгэтэ болоһон байна.

Ямар аргаар энэ туйлагдааб гэхэдэ, нэн түрүүн тэжээл гамтайгаар гаргашалагдадаг болоо. Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада абтаһан мал ажалай продукциин центнер бүхэндэ гаргашалагдаһан тэжээлэй хэмжээн 3 процентээр бага болоһон байна.

Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада колхознигуудай ажалай салин хүлһэн 12 процентээр, тэдэнэрэй ажалайнь бүтээсэ 23 процентээр дэшэлээ. Хэрбээ 1976 ондо колхозой ажал хэдэг хүн бүхэн 3128 түхэриг продукци үйлэдбэрилһэн байгаа һаа, тэрэ нёдондо 3819 түхэригтэ хүрее.

Эдэ бүгэдын эшаар гүрэндэ һу худалдаха дүрбэн жэлэй түсэб 105 процент, нооһон—115 процент, мяхан—97 процент дүүргэгдэһэн байгаа. Тиигэжэ арбадахи табан жэлэй түсэбтэ даабари бэепүүлхэ арга боломжонууд бии. Тэдэниие хүсэдөөр хэрэглэжэ, мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэб дүүргэжэ, КПСС-эй ээлжээтэ XXVI съездые угтахын түлөө манай колхознигууд бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ байһаниинь дамжаггүй.

Хэды иимэ байбашье, манай ажал ябуулгада дутагдалнууд, бэрхэшээлнүүд олон тохёолдоно. Илангаяа ниитын адууһа малаа тэжээлээр хүсэд хангажа шаданагүйбди. Сагай уларилай һайн сагта малда хэрэгтэй тэжээлэй миил 40 процентнь нөөсэлэгдэдэг гээшэ. Тэдэ үнгэрһэн тэдэ жэлнүүдтэ иимэ һайн саг тудаагүй.

Саашадаа энэ бэрхэшээлые дабахын тула газар таряалангай хубаарилгые хубилгаха, тэрэнэй культура эрид дэдшэлүүлхэ, мелиоративна худэлмэри ургөөр ябуулжа, газараа үһалдаг болохо хэрэгтэй гэжэ тоолонобди. Колхозой газар Сэлэнгэ, Сухэ, Хёлго мүрэнүүдэй хоорондо нэмжыдэг гээшэ. Эдэ мүрэнүүдые хэрэглэжэ, таряалан, сабшалангаа үһалдаг болохо саг ерээ. Энээниие 11-дэхи табан жэлдэ бэелүүлхэ хэрэгтэй. Тэрэшэлэн газарай үрэжэл дэшэлүүлхын тула бии байгаа наг шэбхэеэ зүбөөр, хүсэдөөр хэрэглэхэ, минеральна үтэжүүлгэ ехээр абадаг болохо шухала.

А. НИКИТИН,
Сэлэнгын районой XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Хоёр тугалшанай габьяа

Тэсгэн Анна Антоновна Мелентьева Минса Фартовна Нуртынова хоёрто ВДНХ-гай мүнгэн, бронзо медальнууд барюулагдаа. Хоюулан Ехэ-Нүгын совхозой нэгэдэхи фермэдэ тугалшанаар ажаллана.

Юунэй түлөө эдэнэр иимэ хүндэдэ хүртэбэ гээшэб? Үнэн сэхэ ажалайнгаа түлөө ааб даа. Нёдондо эдэнэр абаһан тугалнуудаа бүхыдэнь томо болгожо, тобир һайн сэгнэлтэтэйгээр дамжуулһан юм.

Гансахан нёдондо бэшэ, харин жэл бүри эдэнэр ажалдаа ехэ амжалтатай гарадаг гээшэ. Габьяата ажалайнгаа түлөө эдэнэр урданьшье шэгнал хайрада хүртэдэг һэн. Долоон жэлэй урда тэ А. А. Мелентьевада Ажалай Улаан Тугай орден барюулагдаа бэлэй. Анна Антоновнагай хори гаран жэлдэ тугалнуудые харууһалжа ябахада, нүгөөдэнь баһал холо гээгдээгүй.

Хээлитэй үнеэд тугаллахаһаа хэдэн удэр урид түрэлгын боксдо оруулагдана. Эдэ үнеэд һайнаар эдэлүүлэгдэнэ, нариналр харууһалагдана. Эндэл хоёр бэрхэ тугалшад хабаяа харуулдаг юм. Үнеэдэй тугаллахада тэдэнэр заабол һахидаг заншалтай. Юуб гэхэдэ, һая гараһан тугалай бэеыень сэбэрлэдэг, үнеэдэй хүхэ, дэлэн нидхэржэ, байраяа арюудхадаг гуримтай.

Абаһан нарай тугалаа хуурай дэбдихэртэй амяарлаһан клеткэ соо оруулна. Тэндэнь дезинфекци һайсэ хэгдэнэн байдаг. Нялха тугалнуудай байрада хүнүүдые оруулдаггүй. Хэрбээ хүнүүдэй ажалгараа орохо болоо һаа, гуталыень эмээр сэбэрлэдэг.

Түрүүшын удэрнүүдтэ нялха тугалые уурагаар сүүдхэдэ 3—4 дахин эдэлүүлнэ. Арба хоноторнь сүүдхэдэ 4—4 литр, тэрээнһээ хойшохи удэрнүүдтэ —4,5 литр һу уулгадаг. Гадна нарай тугалда удэр бүри литр шахуу удхэнөөр эдэшүүлһэн нооһон сай уулгадаг дүршэлтэй. Иимэ сай уулгахада нарай малай доторынь бэхи һайн болодог, шэшэдэгүй гэжэ эдэнэр ойлгодог. Юуб гэхэдэ, тугалнууд ехэнхидээ доторой үбшэнһөө боложо гарэалдаг байна бшуу.

Боксдо ороһон үнеэдые тугалшад өөһэдее һаадаг юм. Тиихэдээ һу шэмыень дээшэлүүлхэ гэжэ орододог, тугалнуудаа 20 хонуулаад лэ саашань ондоо хүнүүдтэ элүүр һайнаар тушаадаг шадабритай хоёр лэ.

А. СУРМАЧ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хвагтын районой түрүү тугалшад А. А. Мелентьева (зүүн гарһаа), М. Ф. Нуртынова.

Авторай фото.

ҮРГЭДЭЙН БЭЛШЭЭРИ ҮЛЭТЭЙ

Мүнөө зун манай Саланай совхозой Охор-Шэбэрэй отделениһээ мянга шахуу толгой залуу үхэр холыг хадата бэлшэриинүүдтэ абаашагдаад байна. Энэ хадаа совхозоймнай гүрэндэ тушааха малай олонхиинь гээшэ. Ушар юуб гэхэдэ, манай отделенидэ бусад отделенинүүдһээмнай бэлшээн ба шахан таргалуулха залуу мал суглуулагдадаг юм.

Малшаднай холын бэлшээридэ гарахынгаа урда тээ энэ жэлэй зунай бэлшээриин үедэ мяха үйлэдбэрилтые дэшэлүүлхэ талаар манай хүршэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшалай республика дотороо гаргаһан үүсхэлые халуунаар һайшаан дэмжээ. Тиигэжэ хашараг бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 1000—1200 граммаар нэмээхэ, нэгэшье толгой гээлгэ хороолтодо оруулхагүй гэһэн уялга абаһан юм.

Энэ зунай эхээр Үргэдэй гэжэ холын бэлшээридэ отделениингээ гүүртэнүүдые туулсажа гараһан, гүүртэ бүхэнииень байрануудтань хүргэлсэһэн байгааб. Зуураа харгыдамнай малай эдэлхэ ногоон хомор байжа, тон ядалсажа хүрөө һэмди. Жэмнэг голые үгсэжэ ошоходомнай, орой болотор хүйтэн байһан дээрэһээ мүльнэниинь зэрим газартаа унангүй, доогуураа хүндыршоод байгаа һэн. Иимэ газарнуудтань хүүрэг баримжа, малаа гаргаха баатай болоообди.

Хада дабуулжа, Бухата гэжэ харгыгаар ошоһон малшаднай баһал ядалсаа бэлэй. Хада дээрэ ябахада, саһан орожо, һүниндөө хээрэ хонохын аргагүй болоо. Хашараг, буруунуудайнгаа хүйтэн саһа, үһанда зуурашахагүйн тула тэдэнные хэбтүүлэнгүй тууха хэрэгтэй байгаа. Хэды иимэ хүндэ хүшэршье һаань, отделениимнай малшад нэгэшье толгой хашарагаа гээлгэ хороолтодо оруулангуй хүргөө һэн. Үргэдэйн бэлшээриинүүд хүрэтэр аяар зуу гаран модо болодог гээшэ.

Бэлшээринүүд дээрээ хүрэхэдэмнай, ногоон нёдондоной хилдоо орходоо набтар байжа, малнуудай түрүушээр һайнаар сададаггүй байгаа. Гол газартань шинг нойтогуй байһан дээрэһээнь иигэжэ биратгүйгөөр үргаа. Һүүлэй үедэ хура бороо охээр орожо, ногоониинь одоол нэргэн ургаа. Удэр, һүни тэнгүй малаа адуулжа, түрүүшын удэрнүүдтэ дутуу абаһан шэгнүүрээ мүнөөл хүсөөжэ байнхай.

Үргэдэйн бэлшээриинүүдэй нэгэн болохо Нүхэн-Шэбээтэ гэжэ газарта эгээл дүршэл схэтэй малшалай тоодо ородог Ж. Л. Аюшеев, Б. О. Хижаев гэгшэд эрэ хашарагуудай гүүртэ бэлшээн таргалуулжа байна. Тэдэ хоёртой залуу хубүүн Борис Молохоев түрүүшынгээ жэл гаралаа. Һүүлэй үедэ тэдэнэй мал эли мэдэрхээр тамираа нэмээнэ.

Ондолито гэжэ газарта коммунист Б. С. Зодбоев ажалай болон дайнай ветеран Сокто Шагдурович Зодбоев гэжэ асэгэтэй үнеэн болгогдохо эмэ хашарагуудай гүүртэ харууһална. Тэдэнэртэй комсомол хубүүн Андрей Парьянов түрүушынхиеэ холын бэлшээри гаралсаад, энэ ажалай амта танижа байна. Эдэнэр толгой бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхэ бүри 1000 граммаар нэмээхэ зорилготой ехэхэн хэшээл оролдолго гаргана.

Нуурта гэжэ газарай бэлшээридэ гараһан малшад Д. Д. Сагалуев, С-Ж. Сыремпилов, М. Д. Таханов гэгшэд мүн лэ баһа эмэ хашарагуудай гүүртэ харууһална. Эдэнэр булта олон жэлдэ бэлшээридэ мал туужа гараһан, ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ хүнүүд юм. Нёдондо жэл хашараг бүхэнэйнгөө шэгнүүрые нэжэд центнерһээ үлүүгээр нэмээжэ, совхоз дотороо эрхимлэһэн байха.

Эдээнһээ гадна Үргэдэйн бэлшээриинүүдэй тоодо ородог Хүдуу гэжэ газарта С. Г. Отбоев, Л. Ж. Имескенов гэгшэд 354 толгой адуу харууһална. Мүн эндэхи эгээн дүтын Сухайрта гэжэ газарта 1623 толгой хонин абаашагданхай. Тэрэниие залуу хонишод Г. Ш. Гомбоев, Ш. Д. Ашгаев болон Н. Ж. Ошоров гэгшэд оролдоотой һайнаар адуулна.

Үргэдэйнөө үшөө холо байдаг Үүр гэжэ газарай бэлшээридэ манай үнинэй малшад Г. Г. Ускеев, аха дүүнэр Арлан, Василий Хальчасвтан эрэ хашарагуудай гүүртэ туужа гараһан. Эдэ малшаднай жэл бүри амжалтатай бусадаг, одоол найдахаар хүнүүд юм.

Совхозоймнай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд энэ холын бэлшээридэ байха малшадаа зөөхэ һайн эрхэ байдалаар хангаа. Гадна малаа хаала хорёонуудыень заһабарилха ажал эмхидхэһэн юм.

Үргэдэйдэ гараһан малай гүүртэнүүд дээгүүр бүхэли зундаа ябажа байхаар отделениимнай ветврач Дугар Никифоров эльгээгдэнхэй. Тэрэ гүүртэнээ гүүртэлэ ябажа, үбдэһэн ба гэмтэһэн малнуудые эмшэлнэ, ороондо ороһон хашарагуудые бүридхэлдэ абана.

Мүнөө жэлэй туршада манай совхоз 8503 центнер мяха гүрэндэ тушаабаа, табан жэлэйнгээ түсэбые сүм дүүргэхэ байна. Энэ хадаа бэлэн бэшэ зорилго гээшэ. Тиигэбэшье һаань, билэ холын бэлшээридэ малаа һайнаар таргалуулаад, бусаһанайнгаа һүүлдэ гүрэндэ тушаатараа, тэдээнэ үшөөл шахахабли. Тиигэжэ хүндэ шэгнүүртэйгээр тушаахые оролдохобди. Партийн XXVI съездэ манай зорюулһан ажалай болэг энэ гээшэ!

С. ДАРМАЕВ,
Түнхэнэй районой Саланай совхозой Охор-Шэбэрэй отделениин малшадай бригадир.

ВОЛГОГРАДСКА ОБЛАСТЬ. Эндэхи «Себряковский» совхозой хуряалга-зөөлгын комплекс түхэреэн сүүдхэ соо худэлжэ, габшагай ажалаараа КПСС-эй ЦК-гай июниин (1980 он) Пленумэй шиидхэбэриинүүдтэ харюусана. Энэ совхоз табан жэлэй түсэбөөр гадуур 10 мянган тонно шэнийсэ ороной жасада оруулха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ! хуряалгын агрегадай ябажа гарамсаар, газар хахалагдана.

ТАСС-ай фотохроника.

ОРОНОЙ ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭ

ТАМБОВ. «Страна Советов» гэжэ колхозой II. Башкатовай хүтэлбэрилдэг хуряалга-зөөлгын звено абаһан уялганууда болзорһоонь урид түүргэбэ. Тэдэнэр гурбан комбайнаар 30 мянган центнер ороо сохиһон байна.

СССР-эй летчик-космонавт, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой В. А. Шаталов түрүушуудые амжалтаарнь амаршалба. Областиин түрүү коллектив үшөө 11 мянган центнер ороо суглуулхые угтаа угөө.

Колхозой бусадшье ажалшад түрүушуулэй жэшээ даатана. Таряашад 4 мянга шахуу тонно ороо гүрэнэй амбаарта хаажа, ороо худалдаха түсэбөө дүүргээ. Энэ ороной амбаарта үшөө 1400 тонно ороо оруулха гэһэн уялга абтанхай.

ВИЛЬНЮС. Телышяйска районой «Эйгирджяй» колхозой тракторист С. Рингис жэлэй эхиннээ хойшо 5 мянган гектар газар хахалаа.

Коммунист С. Рингис түрэл ажахыдаа 20 гаран жэл соо худэлжэ байнхай. Тэрэ техникээ бүтээсэ схэтэй газар хэрэглэжэ шададаг. Механизатор таряалан дээрэһээ шулуу түүхэ түхеэрэлгэ байгуулһан, плугай хутагын эбдэрхэгүйн тула дэшээ дорьбоое бага болгохо гидравлическа амортизатор тодхоо юм. С. Рингис агрономтой хамта бүхэли сезон соо тракторай хүдэлхэ карта-графигуудые бэлдэжэ зохёоһон байна.

МИНСК. Унжагайрһан хура бороо ба ехэ хүсэтэй һалхин Белоруссиин ажахынуудта ургаса хуряалгые бэрхэтэй байдалда оруулба. Гэбэшье хуряалгын-тракторна отрядуудай коллективүүд ямаршье уларилда худэлнэ: үдэртөө механизаторнууд нойтон ороо комбайнаар сэхэ хадана, харин һүниндөө тэрэнээ сохино. Тиигэжэ олон центнер ороо нэмэжэ абтана. Социалис Ажалай Герой Г. Котляровой звено мурысөөндэ эрхимлэнэ. Тэдэнэр гурбан комбайнаар 2500-аа үүлү тонно ороо сохёо юм. Ветковско районой «Октябрь» колхоздо таряа хадажа дүүргээд, хуршэнэртөө туһалхана шамдан ошоо. Республика дотор бүхыдөө ороо таряанай хахадынь шахуу хуряагданхай.

(ТАСС-ай корр).

АШАТАЙ АМАРАЛТА

Репортаж

Ээлжээтэ амаралтаяа абаад, нютагаа ерэһэн нүхэд сугларжа, хаана, яажа амарха тухайгаа хөөрэлдэхэдөө, нэгэниинь дурадхаа: — Нүхэд, элүүр бидэнэр аршаан-булагташье гараад, һарые һаралан хэбтээд яахамнайб, ажал хэе, тэрээниһээ эрхим юумэ байхагүй. Һүхэ баряад ажаллабал, хара ажал хээгүй бэедэмнайшье һайн, хүндэшье туһатай, олзо мүнгэншье үлүү ошохогүй. Зүб гү?

— Зүб, зүб!

Нютагайнгаа ажахын — Харацайн совхозой директор нүхэр Очировта орожо, тэдэнэр дурадхаа: — Удаахан амаралтатай арбан хүдэр гартай хүбүүд байнабди. Хэрэглэхэ һаатнай, һүхэшье барихадаа, газаршье малтахадаа хамаагүй, бэлэн.

Амаралтаар ерэһэн нютагайнгаа инженер, багша хүбүүдые һайн мэдэхэ Петр Санжиевич хошон үгэтэйгөөр хэлэн дурадхалыень мэтэр ойлгоодхёо: — «Һайн хүнүүд —һанаагаар» гэжэ, яагаа зохид юм. Үхэрэй байра хулезгээд байна. «Арбан хүдэр гарта» эгээл таарамжатай ажал. Отолһон бэлэн модон бии. Зөөлгэн—танай, барилга —мүн. Салин хуһэндэшье һанаа зоболтогүй. Һаатуулхагүйбди, шамарлахааршье бэшэ. Эдихэ ууха юумэн —юун хэрэгтэйб, хуу байха: мяха, тоһон, хилэмэн. Хэлсэбэ, тааралдаба гүбди?

—Хэлсээ, хэлсээ!

Гар барисаан, договор баталалган болоо һааб даа.

Тиигэжэ табан залуу нүхэд багшанар Ласак Жалсанов, Жамбал Түгүлдуров, Содном Ульзетуев, инженернүүд Пама-Цырен Цыбиков, Ширап Гармаев гэгшэд Улаатайн-Адаг гэжэ газарай малай үбэлжөөндэ үхэрэй 40 метр утатай байра барижа захалһаар һара хахад болоо. Барилгашье дүүрэжэ, һүүлшын жэжэ божо худэлмэри—сонхо, рама, үүдэ гэхэ мэтэл үлөө. Һарын дүүрэтэр байра комиссида тушаагдахаар хараалагдана.

...Наранта бүришье ялаасала сайраһан шэнэхэн байрын хажуугаар һүхэ, хюрөө бариһан хурин хара бэетэй, самсагүй хүнүүд ажаллажа, сүлөө тухагүй. Түрүүн хүн сагаахан, зөөлэн бэстэйнүүд байһанаа яатараа харалаа. Шабдаг шанга болоо гээшэб! Мүнөө жэлэй халуун шанга наран үлүүсэ шараашье юм бээ. Һүхэ далайха, сабшахадань, шүрбэнэ, балсангуудынь, мушхалаатай зангаар, бүтүүл мухаржа, гүрэлзэжэ байха юм.

—Ажалшье, амаралташье дүүрэжэ, тушаалта ажал худэлмэридөө ошохё, тараха сагнай болошобо даа. Амаралта—сайхан амаралта болоо, дэмы юу хэлэхэб,—гэжэ Ласак Доржи Балзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтай багша Ласак Гончикович Жалсанов мэдүүлнэ.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ,
манай корр.

Захаамин.

1973 ондо ашаглагдаһан СССР-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ Марыйска ГРЭС-эй коллектив дүн хамта хори гаран миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилэнхэй юм. КПСС-эй XXVI съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө Туркменийн ССР-эй промышленна предприятинүудай дүнда дэлгэрһэн мүрысөөе ГРЭС-эй коллектив үүсхэжэ, үндэр социалис уялганууде баталан абанхай.

Марыйска ГРЭС-эй барилга үргэдэжэлүүлэгдэнээр. 210 киловатт-час хүсэтэй зуургаадаа агрегадыень барилгашад хабсаргажа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Ф. Татаринцевай хүтэлбэрилдэг хабсаргашадай түрүү бригада.

ТАСС-ай фотохроника.

АРАД ЗОНОЙ АША ТУҺАДА

Соведүүдэй хүүэлмэри

Хүн зоной эрилтэнүүдые ...йсэд хангаха, хэндэ юун ...рэгтэйб гэжэ шудалха, хэ...тэй юумээрнь саг соонь ...лха тухай ...сагай дээ...ын вургаанууд шиидхэбэ...нүүд дотор онсолон хэлэг...дэг гэшэ. Энэндэ бидэ ...бутадууд, мун лэ хододоо ...хиралаа хандуулжа байна...гби. Би өөрөө Хэрэнэй ...ссоведэй депутат байха ...районой Зүүраа, худалдаа наймаанай ...лон ажаһуудалай хэрэг...мжын талаар саг үргэл...ын комиссинс толгойлдог...

Бидэ гансашье ариг сэ...р, гуримтай байхын гулоо ...лдохо бэшэ, мун хэрэг...эд барааталай, эдеэ хоол...ажалшадай захилнуу...нь саг соонь дүүргэхын ...өөрөө оролдохо үйлгатайбди. ...имэһээ худалдаа наймаа...ездые нэрэй. Ажаһуудалай хэрэглэм...уг талаар хүн зоной эрил...өөр районо...уудые шэнжэлэн бүридхэ...ар аргэ дүүргэгдэжэ ...ай продукциэ...ньень шалгаха гээшэ тон ...удалдаха ...хала гэжэ тоолодогби. ...элэй ...зон ямар эрилтэтэй бай...үргэхэ гэ...нь, тэрэнь хэр дүүргэгдэнэб ...ь. ...ь маһай комисси ходо ...харалаа табижа байдаг. Би ...рөө худалдаа наймаанай ...ариуудта, буфет болон

...ВО. «Во...хозой суу...Социали...В. С. П...ай гэгээрэ...эһэн энгэ...барюул...Сергеевич ...унда нүр...ай эгээ ...хүмүүжүүл...Энэ пр...зуураад ...үүлэй жи...рнууд бол...өрынь хо...нэй дунда...

• • •

Алгайн ...а районой ...хани бар...а Украин...районой Зүүраа, худалдаа наймаанай ...гээл ...лон ажаһуудалай хэрэг...новска гэ...мжын талаар саг үргэл...на. Дайн...ын комиссинс толгойлдог...шэр хүнд...

...ссиһаа ер...Бидэ гансашье ариг сэ...К. Марк...р, гуримтай байхын гулоо ...колхозой...лдохо бэшэ, мун хэрэг...онь туһалы...эд барааталай, эдеэ хоол...нһээ хойш...ажалшадай захилнуу...ин колхо...нь саг соонь дүүргэхын ...нята хэ...өөрөө оролдохо үйлгатайбди. ...байдаг. ...имэһээ худалдаа наймаа...ездые нэрэй. Ажаһуудалай хэрэглэм...угтахые ...талаар хүн зоной эрил...өөр районо...уудые шэнжэлэн бүридхэ...арөөн ажа...хар аргэ дүүргэгдэжэ ...ай продукциэ...ньень шалгаха гээшэ тон ...удалдаха ...хала гэжэ тоолодогби. ...элэй ...зон ямар эрилтэтэй бай...үргэхэ гэ...нь, тэрэнь хэр дүүргэгдэнэб ...ь. ...ь маһай комисси ходо ...харалаа табижа байдаг. Би ...рөө худалдаа наймаанай ...ариуудта, буфет болон

• • •

(Донецкэ об...шахтын го...XXVI ...э габшаг...ад, алдар...ай нэрэтэй ...пжэлүүлнэ...ромышлен...я онһоже...тус коллек...машинаш...гаар ...ашаар туу...жэлэйнгаа...урид дүүр...хэлэй дүүр...дадуур 35...үрнһэ үйл...аална.

• • •

...ХАНЬ. Ар...шын сулиа...нууд ороно...ө тубүүдэ...иманска...гектар ...центнер...хулна. Та...00 мянган...далдаха гэ...ай.

• • •

...ГАНДА. «К...гэжэ нэгэдэ...шахта таб...аа гадуур ...тулишэ ...анцинуудта...Шахтын ...лэй эхилбэ...лион тонно...м. Проходче...ай габшаг...ашаар эн...

• • •

...АН. Кургал...ая нэгэдэй...эгэ ороно...Агуулха...э бя амгал...бтэ табан ...ай тумэр...н зорилго...ондэг болго...патаһан ...ан дээрэ ...амшадай ...ь мунөөш...ханнаар ...нинһээ хой...нууд арб...ндэ ашаар...ашаар зөөг...ө сүүдэ...ө ...ө...

...ЮС. Лиш...шубуунай...абан жэлэй...родукци...Тус фабри...КПСС-эй XX...этэй солоо...лөө реш...адай дунда...ү үүсхэ...ай бусадш...абан жэлэй...дутөлөө...ые шэнэдэ...ай, Прибал...туршалты...лэй эхилбэ...лион тонно...м. Проходче...ашаар эн...

• • •

...ЮС. Лиш...шубуунай...абан жэлэй...родукци...Тус фабри...КПСС-эй XX...этэй солоо...лөө реш...адай дунда...ү үүсхэ...ай бусадш...абан жэлэй...дутөлөө...ые шэнэдэ...ай, Прибал...туршалты...лэй эхилбэ...лион тонно...м. Проходче...ай габшаг...ашаар эн...

Хүн зоной эрилтэнүүдые ...йсэд хангаха, хэндэ юун ...рэгтэйб гэжэ шудалха, хэ...тэй юумээрнь саг соонь ...лха тухай ...сагай дээ...ын вургаанууд шиидхэбэ...нүүд дотор онсолон хэлэг...дэг гэшэ. Энэндэ бидэ ...бутадууд, мун лэ хододоо ...хиралаа хандуулжа байна...гби. Би өөрөө Хэрэнэй ...ссоведэй депутат байха ...районой Зүүраа, худалдаа наймаанай ...лон ажаһуудалай хэрэг...мжын талаар саг үргэл...ын комиссинс толгойлдог...

Бидэ гансашье ариг сэ...р, гуримтай байхын гулоо ...лдохо бэшэ, мун хэрэг...эд барааталай, эдеэ хоол...ажалшадай захилнуу...нь саг соонь дүүргэхын ...өөрөө оролдохо үйлгатайбди. ...имэһээ худалдаа наймаа...ездые нэрэй. Ажаһуудалай хэрэглэм...угтахые ...талаар хүн зоной эрил...өөр районо...уудые шэнжэлэн бүридхэ...арөөн ажа...хар аргэ дүүргэгдэжэ ...ай продукциэ...ньень шалгаха гээшэ тон ...удалдаха ...хала гэжэ тоолодогби. ...элэй ...зон ямар эрилтэтэй бай...үргэхэ гэ...нь, тэрэнь хэр дүүргэгдэнэб ...ь. ...ь маһай комисси ходо ...харалаа табижа байдаг. Би ...рөө худалдаа наймаанай ...ариуудта, буфет болон

...ЮС. Лиш...шубуунай...абан жэлэй...родукци...Тус фабри...КПСС-эй XX...этэй солоо...лөө реш...адай дунда...ү үүсхэ...ай бусадш...абан жэлэй...дутөлөө...ые шэнэдэ...ай, Прибал...туршалты...лэй эхилбэ...лион тонно...м. Проходче...ай габшаг...ашаар эн...

• • •

Нютаг нютагай hонин

„hАЙН НОМ—БЭЛЭГЭЙ ДЭЭЖЭ“

гэжэ мүнөө хэлсэдэг болонхой. Гансашье бэлэг болгохоёо бэшэ, ухаан бодолоороо, сэдьхэлээрээ хүгжэнги совет хүнүүд hүүлэй жэлнүүдтэ хубиин библиотекэнүүдтэй болонхой, тэдэнээ баяжуулха гэжэ оролдодог гээшэ. Тиимэhээл hүүлэй үедэ hайн ном олохонь бэрхэ болонхой бэшэ гү?

— Зүб даа,—гэжэ Буряадай книготоргын директорэй орлогшо В. Ф. Михайлов харюусана. — Тиимэhээл хирэхирэ болоод, Улаан-Удын Революцийн талмай дээрэ заншалта «Туяана» гэжэ номой hайндэр үнгэргэнэбди. Тэрээндэ бэлдэхэ үедөө буряад уран зохёолшодой, хүүгэдэй номуудые наймаалха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулдаг байнабди.

Урда амаралтын үдэрнүүдэй нэгэндэ Революцийн талмай дээрэ болоhон номой hайндэртэ республикымнай уран зохёолшод С. Ангабаев, С. Цырендоржиев, А. Румянцев, Ч-Р. Намжилов, бусад байлсажа, уншагшадай урда өөhэдынгөө шүлэгүүдые уншаhан, зохёохы ажал тухайгаа хөөрэhэн байна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: I. Дуратай номоо шэлэhэн басаган баяртай. 2. Революцийн талмай ингэжэ хүүежэ байгаал даа. 3. Ленинград хотодо болоhон уран hайханаар уншагшадай конкурсын лауреат Г. Мельников буряад поэдүүдэй шүлэгүүдые гүйсэдхэнэ.

А. ЗУЕВАЙ фотонууд.

АМГАЛАН БАЙДАЛАЙ АШАДА

Эб найрамдалай долоон хоногой үедэ Баргажанай леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад ёнотой эдэбхи үүсхэл гаргаа.

«Эб найрамдалай ленинскэ программа бэелүүлэгдэhээр» гэhэн элидхэл предприятнин директорэй орлогшо А. Ф. Ушаков хэбэ. Удаань партийна организацийн секретарь М. Г. Тоут, рабочкомой түрүүлэгшэ И. А. Фёдоров гэгшэд үгэ хэлээ. Үгэ хэлэгшэд түрэл партинингаа эб найрамдалта политикые бүрнмүhэн дэмжэжэ байhанаа элирхэйлээд, ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхэ, бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн. түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэхыень уряалаа.

Энэ долоон хоногой үнгэржэ байха үедэ, мүн мүнөөшье эб найрамдалай фондо мүнгэ, зөөри оруулха гэhэн үүсхэл долгэрээ hэн. Дэмбэрэлтэй энэ үүсхэл бэелүүлхэ хэрэгтэ цех болон участогуудай бүхы түлөөлэгшэд хубитаяа оруулна.

А. КАПУСТИН.

Бэшүүрэй райондо:

ШЭНЭ ГЭРТЭ ТҮБХИНЭБЭ

Еланай колхозой түрүү механизаторнуудай — Б. Д. Ленхосвой, В. Д. Зандановай, Ю. Н. Будаевай ба Ю. Ж. Дулмаевай бүлэнүүд шэнэ гэрнүүдтэ нүүжэ ороо. Энэ хадаа ажахын түлөөлэгшэдэй оролдолгоор Хаяа нютагта баригдаhан гэрнүүд юм.

Шэнэ байрада түбхинэгшэдтэ баяр ёнололой оршоя байдалда түлхюурнүүд барюулагдаа. Колхозой түрүүлэгшэ В. Е. Вахрунов механизаторнуудые амаршалжа, ажал хүдэлмэридэнь амжалта хүсөө.

МЕХАНИЗАТОРНУУД ОЛОШОРНО

hүүлэй жэлнүүдтэ Еланай колхозодо механизаторнуудай тоо нилээд олошороо. Юуб гэхэдэ, олон колхознигуудай Бага Кувалейн техническэ мэргэжэл олгодог хүдөөгэй 5-дахи училищийн филиалда hуралсажа, тусхай мэргэжэлтэй болоhо бшуу.

Тракторист машинист мэргэжэлтэй болоhон 21 хүнэй тусхай үнэмшэлгэнүүд hая барюулагдаба. Энэ хадаа колхозой агроном, инженер-механик ба бусадайнье нилээд ерөлдэлто гаргажа, hурагшадта түhалан дэмжэhэдэй үрэ дүн мүн болоно. Дээрэ дурсагдаhан училищийн ахалагша мастер С. Р. Богулов филиалай хүдэлмэриин эмхидхэл hайжаруулха хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулна.

Вл. БОРИСОВ.

ГАЙ-ГАЙ экран

Гүрэнэй автоинспекцийн харгын патрульна албанай дивизион үнгэрhэн долоон хоногой туршада рейднүүдые үнгэргэхэ зуураа, hогтуугаар машинын рульда hуугаад ябаhан 71 хүниие барибан байна. Нэрлэн хэлэбэл, СССР-эй Наукануудай академийн Буряадай филиалай мэдэлэй автобусой жолоошон В. А. Сальников, аэропортынь хүдэлмэрилэгшэ Г. Л. Скоробогатов, Улаан-Удын совхозой жолоошон В. Т. Птицын, авиазаводой хүдэлмэрилэгшэ В. В. Синьков болон бусад болоно.

Харгыгаар ябаха дурим саг үргэлжэ хазагайруулагшадай тоодо ТЭЦ-эй механик В. М. Залуркие нэн түрүүн нэрлэлтэй. Тэрэ байгша оной апрель hарада хубиингаа машиные архиин халуутайгаар жолоодожо ябаад, урдаhаань ерэжэ ябаhан ашаанай машина мүргэhэн байна. Гэнэ усалай хойшолон гэхэдэ, ашаанай машинын жолоошон, мүн тэндэ hуулсаад ябаhан пассажир гэмтээ, шархатаа. Иншэ гэмтэ ябадал гаргаhанай удаа В. Залуркин тусхай тобшолод хэзүйень халаглаа. Жолоошоной үнэмшэлгэүйшье hаа, дахинаа машинын рульда hууhан байгаа бшуу.

Үнгэрэгшэ hарыч hүүлэй долоон хоногто 1034 дахин харгын дүрим хазагайруулха үшаг дайраллаа. Тинхэдэ 10 авари боложо, 4 хүн hаhа барааhан, 7 хүн шархатаhан байна. 7 нөhөтайхан Настя Конечных машинануудай ябадаг харгы дээрэ гэктэ гүйжэ гараад, хүнгэн автомашинада дайруулаа. Петропавловка тосхондо ажаhуудаг В. И. Лапкин hогтуугаар моторный жолоодожо ябаад, ГАЗ-53 тухэдэй автомашинада дайруулаад, наhа бараа.

ЖУРНАЛИСТЫН ДЭБТЭРhЭЭ

МОГОЙhОО АБТАhАН ЭМ

Виньфу провинци ошохые «Наука и жизнь» газетын хүдэлмэрилэгшэд намда үнийэ дурадхадаг hэн. Тиин бидэ одоошье аян замдаа гарабабди. Виньендэхи фармацевтическэ фабрика, мүн Виньшондохи могойн питомник хараха зорилготой байнабди. Ханойн багшаларай институдай биологийн эрдэмэй кандидат Чан Киен газаршалагшамнай боложо, мантай ябалсаа hэн. Имагтал тэрэнэй хүтэлбэри доро энэ могойн питомник эмхидхэгдэhэн юм ха. Шухала хэрэгтэй могойн хорон, hүлhэн, мяхан ба мэнгэрhэн гэхэ мэтээр тэрэ фармацевтическэ фабрикые хангадаг. Урдань Чан Киен Советскэ Союзда hурапан, тэндэ кандидадай диссертаци хамгаалаан байна. Тэрэ СРВ-гэй биологийн эрдэмэй түрүүшын кандидат юм. Мүнөө докторой диссертаци хамгаалхаяа СССР-тэ дахин ошохые бэлдэжэ байна.

Виньен хотодо хүрөөд зогсобобди. Фармацевтическэ фабрикада хүрэжэ ерэбэбди. Тэрэнэй директор Нго Минь Тяй ба орлогшонорынь Фи Ман Бай болон Та Ван Донг гэгшэд манние үгтажа байбад. Үүлзалгын таhалгада ороо, сай уугаад, хөөрэлдэжэ hүүгаабди.

— Манай фабрика багахан юм даа, — гэад директор хөөрэнэ. — 1965 ондо бариг даа hэн. Тэрэ гэhэнhээ хойшо эм дом үйлэдэрилгэ долоо дахин үргаа. Манай провинцийн газар дээрэhээ абтадаг түүхэй эдүүдые хэрэглэдэгбди. Нютагай хүн зоной эрилтые хангахын тула гол түлэб эм дом бүтээнэбди. 46 ондоо янзын эм бүтээн гаргаhабди. Жэл бүри шэнэ рецептнүүдые бэлдэдэг гээшэбди. Жэшээдбэл, нёдондо зургаан янзын шэнэ эм үйлэдэбрилөө hэмди. Бидэнэй гаргалаг бүхы эмүүд арадай медицинын рецептнүүдтэ гол түлэб үндэhэлдэг.

Могойгоор хэгдэhэн эм домуудые хүн зон ехээр hайшаадаг юм. Хэрхэ үбшэн (ревматизм) аргалгын түрхидэг элдэб эмүүдые бэлдэлгэдэ могойн хорон ородог. Могойн hүлhэн нервын үбшэн аргалхада хэрэглэгдэдэг. Могойн мэнгэрhэрhээр хэгдэhэн эм хэрхэ үбшэ дуруулдаг байна. Тус фабрика мүнөө жэл бүри олон шэнэ эм гаргахые түсэблэнэ.

Эндэhээ саашаа ябажа, могойн питомнигой оршодог Виньшон хото хүрэбэбди.

— Тус питомник 1979 оной август hарада бариг даhан юм. Ороо доторхи нимэ табан питомнигой эгээл ехэнинь болоно, — гэжэ Чан Киен ородоор тулюурханаар хэлэнэ. Тэрэ 2800 дүрбэлжэн метр талмайтай. Эндэ 400-гаад могой харуулаалдана. Харин жэлэй дүүрэтэр тэдэнэй тоо мянга шахуу болохо юм. Эдэ гол түлэб кобрануд болоно. Тэдэ жэлдэ ородоол нэгэ дахин — апрель, май hарануудта үндэгэлдэг. Нэгэ нимэ могой 8-hаа 24 хүрэтэр үндэгэ түрэдэг. Үндэгэнhөө тэhэржэ гараhан могойхонуудые бэшэнhээнь илгаад, ондоо газарта харихагүй!» гэhэн захиралта доро взводуудай сэргэшэд, сержантнуудай, командирнуудай эрэлхэг зориг харуулан, дайсанай добтолхо бүридэ шанга харюу үгэдэг байгаабди. Энэ шанга тулалдааниа олон сэргэшэднай баатарай үхэлөөр унаа hэн.

Курскын газар дайда хамгаалалсажа гараhан бидэнэр эндэ ерээд үүлзажа байхадаа эдэ бүгэдээ үнэн зүрхэнhөө hанан hанан хөөрэлдэжэ, хэн хэнэйнгээ баатаршаалга гаргаhан тухан дурсаhан байнабди. 1943 оной июлийн 4-нэй үдэр болоhон тэрэ тулалдааниа манай полкын сэргэшэд хүсөөр булюу дайсанай урдаhаа хори гаран удаа бодожо, тэдэнэй добтолгодо харюу үгэhэн байгаабди. Тэрэ үдэр полкымнай табяад сэргэшэд ами наhаяа алдаа hэн. Эдэнэрэй дурасхаалда Белгородско областийн Яковлево тосхондо хушөө-памятник мүнөө бодхоогдонхой.

...Манай дивизийн ветераннуудые Курск хотын 43-дахи дунда hүргуулийн директор С. М. Бурдинскийн эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэжэ, гүшаад жэлэй туршада улаан нюураараа харалсаагүй бидэнние үүлзалдуулhанайнь түлөө бидэнэр тараха дээрээ тэрээндэ баяр баясхалан хүргөө hэмди. Энэ ехэ тулалдаанда баатарай үхэлөөр унаhан нүхэдэйнгөө памятнигай дэргэдэ баглаа сэсэгүүдые табихадаа, нюдэнhөө нёлбоhо гаргангүй байхы гаа бэлэй. Тус манай алдар сүг гвардейскэ дивизи гал дүлэн соогуур раhан хушэр хүн мые түүхэлэн хэ зей нээгдэнхэй, багшанар hурагш вет патриотизмы шээд үнгэргэхэ Суворовой, Кутуз нуудтай Ри манай 52-дохи ди рануудтай уулзаж байдагынь е тай байна. Илан Ленинэй түрэөөр ойн удэртэ э уулзалга, хөөрэл гэгдэхэдэ дивизи делэй начальник нерал-майор Ко дахи полкын ко тюков, хоёрдохи командир Бабич шэд уряалаар е

Дивизийн вете ведэй уряалаар сугларhан байбд 70-нинь мини 151-дэхи полкы байгаа. Уулзал удэр митинг бо рые сугдуулhан линии багшанар үнэн зүрхэнhөө б хүргөөд, улаад ла 1983 ондо даанай 40 жэлэ тэ үнгэргэхэ г байнабди.

Д. ЗАН дайн

МАРТАГДАШАГҮЙ УУЛЗАЛ

Дүлэтэ жэлнүүдэй баатарнуудтай

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Курск шадар болоhон шуhата байлдаанай болоhоор 37 жэл үнгэрэнхэй. Совет арадай фашис Германие бүта сохиhоор 35 жэлэй ойе тэмдэглэхээ дайнай ветераннуд Эхэ ороноойнгоо нютаг бүхэнhөө түүхэ домогто ороhон Курск айлшаар уригдаhан байгаабди. Дайнай жэлнүүдтэ дайшалхы алдарта зам гараhан 52-дохи гвардейскэ олонациональна дивизидэород, украин, үзбек, казах, азербайджан, яхад, буряад арадуудай түлөөлэгшэд ябалсажа, фашис бүдмитарагшадhаа Эхэ ороноо хамгаалха хэрэгтэ хубитаяа оруулhан байнабди. Дайнай эхилhэн түрүүшын үдэрнүүдhээ эрэлхэг зориг харуулhан полк, батальэнуудай сэргэшэд манай дивизидэ эльгээгдэhэн юм.

...Дайнай дүүрэhээр 35 жэлэй ойе тэмдэглэхээ дивизийн сэргэшэд Курск хотодо уригдаhан байгаабди. Энэ уулзалгые Курск хотын 43-дахи hүргуулийн хүтэлбэрилэгшэд, hурагшад эмхидхэhэн байгаа. Мүнөө эндэ «Факел» гэжэ нэрэтэй сэргэй-патриотическа клуб нээгдэнхэй. hурагшад энэ клубтаа Курск хотые сүлөөлэлсэhэн манай дивизийн сэргэшэдэй дабажа гараhан дайшалхы зам тухай hонирхолтой материал сугдуулhан байна. Эдэ бүгэдынь hонирхон хаража, түйлай ехээр баярлаhан байгаабди. Гушан долоон жэлэй саада тээ бидэнэрэй нэгэ заримашуул hаял 18—19-тэй, нүгөөдүүлынь жараяа шахажа ябаhан сэргэшэд hэмди. Дивизиимнай командир полковник Некрасов тиихэдэ нигэжэ хэлээ бэлэй: «Фашистнууд ехэ добтолгодо бэлэдхэл хэжэ эхилhэнхэй гэжэ тагhуулай мэдээсэлhээ тобшолол хэгдэнэ. Энэ добтолгодонь совет сэргэшэд шанга харюу үгэхэ ёнотойбди. Тиихын тула сэргэшэд бүхэн hайн бэлэдхэлтэй байха болоно».

Минии алба хэhэн 151-дэхи гвардейскэ полк Белгородой урда захаар бүхэлэлгэ хэнхэй, дайсанай добтолгодо шанга харюу үгэхөөр болоод байhан. 1943 оной июлийн 4-нэй дүрбэн часаа хас тамгата самолёдууд улайда дугташаhан хирээнүүдтэл агаарта бии боложо, бидэнэрэй байhан hүүрии тосхонуудые хайра гамгүйгөөр бомбодожо ороо бэлэй. Эдэнэй hүүлээр хүндэ снаряд, минэнүүдэй табигдаhанай удаа танкнууд, фердинандууд, пантерэнүүд, тэдэнэй хойноhоо дайсанай ябаган сэргэшэд добтолжо мэдэбэ...

Фашистнуудай гол добтолые манай полкын хоёрдохи батальоной сэргэшэд бэе дээрээ даажа абаhан юм. Би тиихэдэ тус батальоной хоёрдохи ротын командираар томилогдоод ябааб. «Нэгэшье алхам гэдэргээ сухарихагүй!» гэhэн захиралта доро взводуудай сэргэшэд, сержантнуудай, командирнуудай эрэлхэг зориг харуулан, дайсанай добтолхо бүридэ шанга харюу үгэдэг байгаабди. Энэ шанга тулалдааниа олон сэргэшэднай баатарай үхэлөөр унаа hэн.

Курскын газар дайда хамгаалалсажа гараhан бидэнэр эндэ ерээд үүлзажа байхадаа эдэ бүгэдээ үнэн зүрхэнhөө hанан hанан хөөрэлдэжэ, хэн хэнэйнгээ баатаршаалга гаргаhан тухан дурсаhан байнабди. 1943 оной июлийн 4-нэй үдэр болоhон тэрэ тулалдааниа манай полкын сэргэшэд хүсөөр булюу дайсанай урдаhаа хори гаран удаа бодожо, тэдэнэй добтолгодо харюу үгэhэн байгаабди. Тэрэ үдэр полкымнай табяад сэргэшэд ами наhаяа алдаа hэн. Эдэнэрэй дурасхаалда Белгородско областийн Яковлево тосхондо хушөө-памятник мүнөө бодхоогдонхой.

...Манай дивизийн ветераннуудые Курск хотын 43-дахи дунда hүргуулийн директор С. М. Бурдинскийн эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэжэ, гүшаад жэлэй туршада улаан нюураараа харалсаагүй бидэнние үүлзалдуулhанайнь түлөө бидэнэр тараха дээрээ тэрээндэ баяр баясхалан хүргөө hэмди. Энэ ехэ тулалдаанда баатарай үхэлөөр унаhан нүхэдэйнгөө памятнигай дэргэдэ баглаа сэсэгүүдые табихадаа, нюдэнhөө нёлбоhо гаргангүй байхы гаа бэлэй. Тус манай алдар сүг гвардейскэ дивизи гал дүлэн соогуур раhан хушэр хүн мые түүхэлэн хэ зей нээгдэнхэй, багшанар hурагш вет патриотизмы шээд үнгэргэхэ Суворовой, Кутуз нуудтай Ри манай 52-дохи ди рануудтай уулзаж байдагынь е тай байна. Илан Ленинэй түрэөөр ойн удэртэ э уулзалга, хөөрэл гэгдэхэдэ дивизи делэй начальник нерал-майор Ко дахи полкын ко тюков, хоёрдохи командир Бабич шэд уряалаар е

Дивизийн вете ведэй уряалаар сугларhан байбд 70-нинь мини 151-дэхи полкы байгаа. Уулзал удэр митинг бо рые сугдуулhан линии багшанар үнэн зүрхэнhөө б хүргөөд, улаад ла 1983 ондо даанай 40 жэлэ тэ үнгэргэхэ г байнабди.

Д. ЗАН дайн

НАЙМАН НААДАНАЙ hҮҮЛЭЭР

ПОРТ

Эрэшүүлэй дунда шатараар Улаан-Удэ хотын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн ЛВРЗ-гэй соёлой ба амаралтын парк соохи зунай павильондо боложо үргэлжэлhөөр.

Энэ жэлэй мүрысөөн юугээрээ hонирхолтойб гэхэдэ, үнинэй дүй дүршэлтэй, мүн залуу үеын бэлигтэй бэрхэ шатаршадай хоорондо илангаяа шанга тэмсэл боложо, сугларагшадай анхарал татаhа. Нэгэдэхи разрядгайшуул В. Назимов, В. Залкинд, А. Лекомцев, Ю. Краснов, В. Тоневицкий гэгшэд—түрүүшын, харин И. Брылев, П. Кликунов, А. Матвеев, А. Раднаев, С. Прутовой болон бусад хоёрдохи бүлэгтэнь ороно.

Эгээл иимэhээ түрүүшын нааданhаа хойшо эдэлэй хоорондо ана-мана, шанга тэмсэл эхилhэн байгаа. Зургаадахи нааданда «Росгипропромсельстрой» гэжэ проектнэ институдай хүдэлмэрилэгшэ Валерий Залкинд («Урожай») авиационно заводой хүдэлмэришэн Алексей Лекомцевтой уулзахадаа, түрүүшын ябадалhаа болгоомжотой hайнаар мүрысэжэ, эдэбхинээ гартаа абаhан байгаа. Миттельшпильдэ Залкинд добтолгоёо улам эршэдхэжэ, нүгөөдээ хүшэр хүндэ байдалда оруулба. Цейтнодто бодоёо алдахадаа, Лекомцев нүхэрөө илалтаарнь түрүүлэн амаршалха баатай болоо.

Эндэ П. Брылев—В. Назимов хоёрой парти сугларагшадай анхарал татаа. Мяханай комбинадай хүдэлмэришэн В. Назимов («Спартак») нааданай эхиие яhала hайнаар мэдэдэг байhанаа харуулба. Тэрэ дебютэ бүлюу байдалтай боложо, саашадаа мүрысөөнэй эршые улам бүсайдуулжа, шухала очко таблицада бэшүүлбэ.

Энэ жэлдэ Зүүн Сибирийн технологическа институт дүүргэhэн Павел Кликунов (ЛВРЗ-гэй спортклуб) хэды валуушье hаа, бэлигтэй бэрхэ, дүршэл шадабаритай шатаршан болонхой. Тэрэ нёдондо жэл Улаан-Удэ хотын чемпион болоо hэн. Байгша ондо үндэр нэрэ зэргээ алдахагүйн тула тэрэ ехэ оролдолго гаргажа байна. Эндэ П. Кликунов В. Ламбаевые шүүжэ. 4.5 очкотой болобо.

П. Арсентьев («Спартак») — А. Сидоров (ЛВРЗ-гэй спортклуб) хоёрой хюлгэ дээрэ шанга тэмсэл болоо. Нааданай тэг дунда П. Арсентьев бодоёо миинтээр үгөөд, шанга добтолго хэбэ. Тиин яахашье аргагүй байдалда ороходоо, Сидоров илалтаарнь нүхэрөө амаршаhан байна.

Долоодохи нааданда Ю. Сысоев—А. Матвеев, А. Лекомцев — Ю. Краснов, П. Кликунов — В. Назимов, П. Брылев—В. Залкинд гэгшэдэй партинуудуд сугларагшадые hонирхуулба. Эндэ В. Назимов түрүүшынхээ урагшагүйдөө. Хоюулаа цейтнодто ороходоо, Игорь Брылев (ЛВРЗ-гэй спортклуб) hуда ябадал хэжэ, бодоёо алдаба. Үлүү бодотой болоhон В. Залкинд 6 очкотойгоор түрүү hуурида гараба. А. Матвеев, Ю. Краснов гэгшэд илалта түйлажа, тус тустаа 5 очкотой болоод, удаадахи hууринуудые эзэлнэ.

Швейцарска гурим юугээрээ hонирхолтойб гэхэдэ, нааданhаа наадан бүхэндэ эгээл эрхимүүд уулзадаг заншалтай юм. Тиигэжэ энэ улаада А. Матвеев (ЛВРЗ-гэй спортклуб) В. Назимовтэй уулзахадаа, бодомжотой hайнаар наадажа, нүгөөдээ тухашаруулба. Назимов байдалаа заhаруулхые хэды ородобошье, бираагүй.

Сысоев—Лекомцевые, Прутовой —Раднаевые, Брылев — Хахановые, Талханов — Красновые, Логинов Тоневицкине шүүгээ. П. Кликунов В. Залкиндые шүүжэ, түрүү hуурида гараба—6,5 очкотой. Тус тустаа 6 очкотой болоhон А. Матвеев, В. Залкинд гэгшэд удаадахи hууринуудые эзэлнэ.

Мүрысөөнэй дүүрэтэр гурбан наадан үлөө.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

Эдиршүүлэй элүүртэ анхаралаа хандуулха

— hуралсалай шэнэ жэлэй түрүүшын хонхын жэнгирээн олон мянгаад hурагшадта спорттой батаар ханилалгын эхин болодог гээшэ. Жишээнь, олон үхибүүд хүүгэдэй спортын hургуулиин (ДЮСШ) дэргэдэхи бэлэдхэлэй бүлэгтэ ябажа эхилдэг юм,—гэжэ СССР-эй Гэгээрэлэй министерствын, физическэ хүмүүжүүлгын таhагай ахамад инспектор В. Филимонов ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ.—Энэ шэнэ зүйл ехэ ерээдүйтэй гэжэ hанаглана. Үшөө hаял хада спортын секцидэ орохые хүсэгшэд инмэ үгэнүүдые нэгэнтэ бэшэ дууладаг hэн: «Баскетболдо арайл «набтан» байнаш», «Гимнастикада «наhаншин» үнгэршоо», «Энэ жэлдэ хүнүүдые абахагүйбди». Мүнөө hурагша бүхэн спортын дуратай зүйлые эрхилхэ аргатай болоцхой. Иймдондо жэл Ростовско областийн хүүгэдэй спортын 47 hургуулида бэлэдхэлэй эхин шатын бүлэгүүд эмхидхэгдэн байгуулагдаа hэн. Тиин мүнөө үүсхэлые үргэнөөр дэлгэрүүлэн тараахые шиндхэгдээ. Эдэ бүлэгүүдэй тренернүүдэй урда разряднигуудые, мастернуудые бэлдэхэ түсэбүүд табигдахагүй юм гээд тэмдэглэхэ байнаб. Чемпионуудые бэлдэхэ бэшэ, харин олонитын дунда спортые дэлгэрүүлжэ, залуу үеэнэй бэе махабадые бэхижүүлхэ гээшэ эдэнэй хүдэлмэриин гол зорилго болоно. hунаагдаhан үдэрэй бүлэгэй гуримда «спортивна час» заатагүй оруулагдаhай гэжэ Филимонов хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ. Тиигэжэ хэшээлнүүдэйнгээ hүүлээр hургуулидаа үлэдэг 11 миллион hурагшадые спортдо дуратай болгожо шадаха байна бшуу.

hүүлэй жэлнүүдтэ hургуулиин hуралсалай-спортыч бааза нилээд бэхижүүлэгдээ. Олимпиадын хүндэлэлдэ hургуулинуудай спортын баазануудые бариха, тэдэнние болбосоо түхэлтэй болгохо бүхэсоюзна харалга-конкурс hаяхан үнгэргэдөө hэн. Имагтал hүүлэй табан жэлэй турша соо hургуулиин залнуудай тоо 8782-оор, тэрэ тоодо Россин Федерацида 3915-аар, Украинада—1361-ээр, Узбекистанда — 1009 гараная олошороолагдаа. Мүнөө hургуулинуудта 37 мяяган спортивна талмайнууд байгуулагданхай. Баскетболой 75 мянга, волейболой 97 мянга, гандболэй—25500, футболой—44 мянга гаран талмай, 17500 сагаалса, 308 бассейн бии. Ороноймнай hургуулинуудта физкультурын 120 мянга гаран багшанар хүдэлдэг. Эдэнэй диплэнхи олонхинь тусхай мэргэжэлтэй юм.

Гэхэ зуура, зарим нютагуудта дүй дүршэлтэй тренернүүд, физкультурыч багшанар дуталдана. Юрэдөөл зарим багшанарай институдуудай физическэ хүмүүжүүлгын отделениидэ студентнэрые абалгын конкурс яhала ехэ байгаа. Энэнь арга нөөсын бии байhые харуулна бшуу! Ерэхэ табан жэлдэ тусхай hургуулитай багша эхин классуудта физкультурын хэшээлнүүдые үнгэргэхөөр түсэблэгдэнэ.

Хэрбээ дутуу дунданууд тухай хэлэхэ болоо hаа, hургуулиин спортзалнуудые, стадионуудые, талмайнуудые түхеэрэлгэнүүдээр, мүн хүүгэдэй спортын тусхай түхеэрэлгэ-хэрэгсэлнүүдээр, спортын зүйлнүүдээр хангалгада бэрхэшээл түбэгүүд ушарна гээд хэлэхэ хэрэгтэй. Олохон ушарта багшанар hурагшадтаяа хамта спортын түхеэрэлгэнүүдые, снарядуудые өөhэдөө дархалха ушартай болодог.

hурагшадай бүхэсоюзна ээлжээтэ XVI спартакиадын түгэсхэлэй мүрысөөн 1981 оной июль hарада болохо. Спортын 22 зүйлоор мүрысөөнүүд үнгэргэдэхэ юм. Спартакиадын мүрысөөнэй түрүүшын шатануд манай ороной hурагшадай дунда эгээл үргөөр дэлгэрhэн спортын мүрысөөнүүдтэй — «Этигэл найдалай мүрысөөнүүдтэй» нягта холбоотой байха. Табан жэлэй урда тээ 9 миллион шахуу hурагшад ГТО-гой значогтой байгаа. Харин мүнөө эдэнэй тоо 2 миллион 700 мянган хүнөөр нэмэгдээ гээд тэмдэглэхэ шухала.

В. КАНАШЕНОК. (ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Шэнэ, түрүү онол арганууда — үргэн харгы» —түрүү бэшэг. «КПСС-эй XXVI съездые үгтуулан» — тобшо мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Тэжээл бэлэдхэл — бүгэдын хэрэг». «hуринуд бодоно» — Я. Николаевай корреспонденци. ТАСС-ай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Партийна ажабандал: hунгалта ба тоосоон». «hайн» гэhэн сэгнэлтэhээ халихагүй» — А. Ширяевай статья. «Худалдаа наймаанай асуудал зүбшэнэбди». «Амжалта өөрөө ерэдэггүй» — А. Коротаевагай статья. «Түрэл орон доторнай» — ТАСС-ай мэдээсэлнүүдhээ.

Гурбадахи хуудаhанда. «Непрядва ба Дон мүрэнүүдэй хоорондо» — Куликовско тулалдаанай болоhор 600 жэлэй ойдо зорюулагдаhан «Правдын» — пресс-бюрогой материал. «Соёлой тулаамтануудай ошон бадараг лэ» — Д. Очировай статья. «Бүмбэрсэг дэлхэйн hонин» — ТАСС-ай корреспонденнүүдэй хилын саанаhаа эльгээhэн тобшо мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Спортивна долгин дээрэ» — материалнуудай суглуулбари. «Спорт ажалда түhалдаг» — Г. М. Клочихинтай хэhэн хөөрэлдөөн. «Рекорднууд сохигдожол байна» — республикын хүнгэн атлетнуудэй амжалтануд тухай. Тобшо мэдээсэлнүүд. «В. Залкинд түрүүлнэ» — Б-М. Жигжитовэй корреспонденци.

«СПОРТЛОТОГОЙ» ТИРАЖ

«Спортлотогой» августын 30-да үнгэргэгдэhэн 35-дахи тиражай дүнгүүд нимэ: «49-нөө 6-нь тааха»

Шүүбэри тодорхойлхо нэгэдэхи наадалга: 1 (авиаспорт), 12 (уhанай-моторно спорт), 21 (морёор уриллдагын спорт), 28 (столой теннис), 44 (фигурна халтиралга), 46 (хоккей), хүнгэлэлтэтэ шар—11 (велоспорт).

Шүүбэри тодорхойлхо хоёрдохи наадалга: 11 (велоспорт), 29 (парашютна спорт), 33 (регби), 34 (гарай бумбэгэ), 39 (самбо), 44 (фигурна халтиралга), хүнгэлэлтэтэ шар — 45 (футбол).

«36-hаа 5-нь тааха».

Шүүбэри тодорхойлхо нэгэдэхи наадалга: 9 (уhан дээрэ бумбэгөөр наадалга), 12 (хадаhаа санаар hолжоролго), 16 (морёор уриллдагын спорт), 30 (стендовэ мэргэн буудалга), 34 (футбол).

Шүүбэри тодорхойлхо хоёрдохи наадалга: 14 (байдарка ба каноэгээр hелюурдэлгэ), 15 (дзюдо), 23 (уhа руу hурэлгэ), 30 (стендовэ мэргэн буудалга), 31 (хүндэ атлетикэ).

(ТАСС).

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.55 — Дамжуулгын программа. 8.00 — «Время». 8.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.05 — «Сезон порывистых ветров» — уран hайханай фильм. 10.40 — «Эндэ ород аялга дуун ханхиналаг бэлэй» — фильм-концерт 11.20 — «Не поле перейти» — баримтата фильм. 11.50 — 14.00 — Шэнэ hонин. 14.20 — «Сибирь ба Алас Дурна хизаарта» — кинопрограмма. 15.05 — «Булад ингэжэ хатуужаа». Уран зохёолшо Н. Островскийн ажабайдалай ба зохёолнуудай хуудаhануд. 15.50 — «Шатарай hургуули». «Үхибүүд ба шатар». 16.10 — «Үльгэр шэнги дэлхэй» — фильм-концерт. 16.50 — «Шинии Ленинскэ библиотекэ».

Улаан-Удэ. 17.25 —«Байталь» — м... грамма.

Москва. 17... вовяцкий дур... соёлой габьяа... лэгшэ тухай «Мүнөөдөр»... 19.00 — А... солын туг д... шагшад. Орёл... прибор» заво... дэлмэрнин ... 19.15 — «К... — уран hай... 20.30 — «В... «Хүгжэмэй h... журнал. 22... спортоор СС... чат. Гурбан... рысөөн. 23.10... нин.

ХОЁРДОХИ

Москва. 17... стнар дохёогоо...

Улаан-Удэ. ...шыш даа» гэ... — «Би саашаа... түйб» — кино... «Музейн зал... тэтэ). 19.15 — ...таторнууд ... маторнуудтай... нюсхолнууд...

сагай уларил

Сэлмэжэ, бүрхэжэ байха, хойто районуудта шинэ нойтон орохогүй. Республикын бусад нютагуудаар саг зуура бороо орохо, баруун-хойноhоо секундын 7—12 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. Үдэртөө 15 — 20 градус дулаан байха, зарим районуудта оройдоол 10 градус хүрэтэр дулаарха.

Республикын нислэл Улаан-Удэдэ шинэ нойтон орохогүй, бо... секундын 7-... сэтэйгөөр h... төө 15—17... болохо.

Сентябрин... нүүдтэ салм... гэтэй байха... гуудта саг... хо, үглөөгүй... Баруун тэй... 8 метр хүс... ха. Hүнинд... дулаан хоно... 20 градус ... хүлеэгдэна.

Редактор Р...

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор — 2-54-54, приемная — 2-54-93 зам. редактора — 2-68-08, зам редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76 Бүдлы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86 советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21 инфо мации — 2-34-05, перевод — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-35-95, машинное бюро — 2-57-63, фотолаборатория — 2-33-61, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография ... ственного комитета Бурятской ... делам издательств полиграфии ... ной торговли.
Н-03577. Заказ № 27. Ин...